

AKCIJA

PODIJELIMO TERET PONOVO OPRAVDALA OČEKIVANJA

INTERVJU:

*Ranko Vojinović, izvršni
rukovodilac Direkcije za
ljudske resurse*

str.
21.

DOBROVOLJNI DAVAOCI:

*Prikupljeno 29 jedinica
dragocene tečnosti*

str.
31.

AKTUELNOSTI:

*HE "Piva": Radilo se i na
izlaznim kanalima*

str.
06.

PROJEKTI:

12.

PROJEKTI:

Završen projekat stabilizacije brane na deponiji pepela i šljake Maljevac
Ispoštovani svi standardi struke

DALEKOVOD

14.

DALEKOVOD

Distributivni Region 6
(Bijelo Polje, Mojkovac, Kolašin)
POSLEDNJE PRIPREME UOČI ZIME

STRUČNI PRILOG:

26.

STRUČNI PRILOG:

DR VELIMIR STRUGAR
ODRŽAVANJE NA BAZI RIZIKA U
ELEKTRODISTRIBUTIVNIM SISTEMIMA

SADRŽAJ:

INTERVJU
Mr Vladimir Bojičić, izvršni rukovodilac FC Snabdijevanje
04. Akcija podijelimo teret ponovo opravdala očekivanja

AKTUELNOSTI
HE „Piva“
06. Radilo se i na izlaznim kanalima

07. IZMEĐU DVA BROJA

09. CRNA GORA

DRUGI PIŠU
Pobjeda: Čanović najavio potpisivanje ugovora sa kompanijom "ŠKODA PRAHA" do kraja decembra
11. Gradnja drugog Bloka počinje 2016.

PROJEKTI
Završen projekat stabilizacije brane na deponiji pepela i šljake Maljevac
12. Ispoštovani svi standardi struke

DALEKOVOD
Distributivni Region 6 (Bijelo Polje, Mojkovac, Kolašin)
14. POSLEDNJE PRIPREME UOČI ZIME

DALEKOVOD
ED Žabljak i Poslovnica Šavnik – Region 7
16. Mreža je sanirana, ali sve zavisi od vremenskih prilika

AKTUELNOSTI
Na centralnoj svečanosti obilježavanja 14. godišnjice Inženjerske komore Crne Gore (IKCG) uručene nagrade najistaknutijim inženjerima
19. Među laureatima tri stručnjaka iz naše kompanije

INTERVJU
Ranko Vojinović, izvršni rukovodilac Direkcije za ljudske resurse EPCG
21. Nema dobre ili loše volje, već samo poštovanje internih akata i zakona

MLADE SNAGE
Rada Kovačević, specijalista elektroenergetike u TE Pljevlja
23. Nijedan posao mi nije stran

ŽIVOTNA PRIČA
Ratko Jakić, Elektrotehničar u šavničkoj Poslovnici, oдавно penzioner
24. I danas bih došao da pomognem kolegama

STRUČNI PRILOG
VELIMIR STRUGAR
26. ODRŽAVANJE NA BAZI RIZIKA U ELEKTRODISTRIBUTIVNIM SISTEMIMA

29. SVIJET

DALEKOVOD

16.

DALEKOVOD
ED Žabljak i
Poslovnica Šavnik - Region 7
Mreža je sanirana, ali sve zavisi
od vremenskih prilika

PUTOPIISNA REPORTAŽA

38.

PUTOPIISNA REPORTAŽA
DURMITORSKI PRSTEN
DA NE POSTOJI TREBALO
BI GA IZMISLITI

DOBROVOLJNI DAVAOCI

Akcija dobrovoljnog darivanja krvi Kluba
Elektroprivrede Crne Gore u Pljevljima
Prikupljeno 29 jedinica dragocjene tečnosti

31.

INTERVJU

Miladin Radović, glavni i odgovorni urednik
izdavačke kuće „Naša škola pet plus“

32.

Djeci treba približiti energetske teme

34.

SA SVIH MERIDIJANA

SPORT I REKREACIJA

Šah
Šahisti osmi u Premijer ligi

35.

SPORT I REKREACIJA

KOŠARKA I MALI FUDBAL
Uspješan debi Košarkaškog kluba EPCG
KMF EPCG: Dvije pobjede i poraz na startu Amaterske lige
malog fudbala Nikšić

36.

NAŠ GOST

NIKOLA GUŠIĆ – džudista
Želi rezultate koji će se pamtili

37.

PUTOPIISNA REPORTAŽA

DURMITORSKI PRSTEN

38.

DA NE POSTOJI TREBALO BI GA IZMISLITI

40.

PREPORUKE ZA ČITANJE

JA ILI JA, KO SAM JA? /LAZAR TRIFUNOVIĆ/

41.

IT SVIJET

“Zajedničko iskustvo” nova virtuelna realnost

42.

“BUDI U TOKU, BUDI U IGRI”

43.

Tesla i SKANDINAVKA

impresum

ELEKTROPRIVREDA

PREDSJEDNIK ODBORA DIREKTORA

Srđan Kovačević

IZVRŠNI DIREKTOR

Stefano Pastori

DIREKCIJA ZA ODNOS

SA JAVNOŠĆU

IZVRŠNI RUKOVODILAC

Rajko Šebek
rajko.sebek@epcg.com

RUKOVODILAC SEKTORA ZA INTERNU KOMUNIKACIJU

Mitar Vučković
mitar.vuckovic@epcg.com

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Miodrag Vuković
miodrag.vukovic@epcg.com

REDAKCIJA:

Olivera Vulanović
olivera.vulanovic@epcg.com
Biljana Mitrović
biljana.mitrovic@epcg.com
Marko Burić
marko.buric@epcg.com

KOMPJUTERSKA OBRADA:

DPC D.O.O. Podgorica

Adresa redakcije:

Ulica Vuka Karadžića 2 Nikšić

Tel/fax: 040/204-223

E - mail: list.epcg@epcg.com

Web site: www.epcg.com

Izdavač: Elektroprivreda

Crne Gore AD Nikšić

Tiraž: 1800

Štampa: Grafo group D.O.O.
Podgorica

INTERVJU

MR VLADIMIR BOJIČIĆ, IZVRŠNI RUKOVODILAC
FC SNABDIJEVANJE

AKCIJA PODIJELIMO TERET PONOVO OPRAVDALA OČEKIVANJA

Zadovoljan rezultatima akcije:
mr Vladimir Bojičić

Marko Burić

VELIKI BROJ KUPACA ODLUČIO SE DA POTPIŠE PROTOKOLE I PO IZUZETNO POVOLJNIM USLOVIMA IZMIRI SVOJE OBAVEZE. JEDAN DIO DOMAĆINSTAVA VEĆ JE OTPLATIO SVOJ DUG ZAHVALJUJUĆI AKCIJI PODIJELIMO TERET, ČIME SE POVEĆAO BROJ REDOVNIH PLATIŠA.

Završena je akcija Podijelimo teret III. Da li ste zadovoljni rezultatima?

Akcija Podijelimo teret, koju je Elektroprivreda Crne Gore pokrenula treći put zbog velikog interesovanja potrošača, dala je odlične rezultate. Akcija je počela 01. septembra, a završila se 31. oktobra. Čak 16672 kupaca iz kategorije domaćinstva, potpisalo je protokole za otplatu duga po izuzetno povoljnim uslovima.

Akcija Podijelimo teret domaćinstvima koja imaju dug za utrošenu električnu energiju omogućila je otplatu u fiksnim mjesečnim ratama od 20 eura tokom 25 mjeseci, bez obračuna zatezne kamate i uz izuzimanje od prinudnih metoda naplate, dok potrošač poštuje Protokol. Akciji se priključilo 16672 domaćinstva, od kojih je 5.891 kupaca produžilo protokole iz prvog dijela akcije. Najviše protokola je potpisano u Podgorici (6720 kupaca), Nikšiću (3060 kupaca) i Bijelom Polju (1305 kupaca).

Koji kupci su mogli da potpišu protokol i pod kojim uslovima?

Imali smo tri grupe kupaca koji su mogli da se priključe akciji Podijelimo teret III. Prvu grupu čine oko 10.400 kupaca, koji su izmirmivali svoje obaveze i poštovali protokole, koje su potpisali 2013. Pružena im je mogućnost da po istim uslovima nastave da otplaćuju dug.

U drugu grupu kupaca spadaju svi oni koji su isključeni zbog duga, koji im nije dozvoljavao da potpišu standardne protokole, koje EPCG nudi. Njihova obaveza je bila da plate tri prethodna računa i priključnu taksu od 10 eura.

I na kraju, u trećoj grupi kupaca su građani koji su imali određene uplate u prethodna tri mjeseca. Mi smo im uvažili

te uplate i za taj iznos umanjili ukupni dug, nakon čega su mogli da potpišu protokol. Suština je bila da tri posljednja računa moraju da budu plaćena.

Otplata duga počinje izmirivanjem prve fakture pristigle nakon potpisivanja protokola. Potrošač, koji je sklopio protokol u oktobru, imao je obavezu da plati septembarski račun do kraja oktobra, a prvu ratu od 20 eura i oktobarski račun do kraja novembra.

Da li je akcija Podijelimo teret povećala broj redovnih platiša?

Mislim da smo sa akcijom Podijelimo teret ostvarili pun pogodak. Akcija je jedinstvena i za sam region. U izuzetno teškoj ekonomskoj situaciji mislim da smo našli pravi model da domaćinstva na jedan relaksirajući način izmire dio starog duga i budu pošteđeni isključenja.

Imali smo oko 340 hiljada potrošača prije pokretanja akcije Zlatni tim, njih svega 90 hiljada je uredno izmirmivalo svoje obaveze. Akcije Zlatni tim i Podijelimo teret opravdale su očekivanja, pa smo u septembru ove godine imali preko 160 hiljada redovnih platiša, skoro 46 odsto domaćinstava redovno izmirmuje svoje obaveze.

Koliko kupaca je izmirmilo svoje obaveze zahvaljujući akciji Podijelimo teret i kakve povoljnosti sada imaju?

Mi već imamo 2-3 hiljade kupaca koji su izmirmili obaveze po izuzetno povoljnim uslovima i koji su postali redovne platiše i ostvaruju popust od pet odsto na tekuće račune. Kada ćemo napraviti novi presjek i omogućiti tim kupcima da budu dio Zlatnog tima i ostvaruju popust od deset odsto vidjećemo. Planiramo i neke nove akcije, očekujem da ćemo i dalje nastaviti da stimulišemo redovne platiše.

SPECIJALNA PONUDA ZA ČLANOVE SINDIKALNE ORGANIZACIJE ZAPOSLENIH EPCG AD I SINDIKALNE ORGANIZACIJE EPCG AD

MTEL SINDIKAT PLUS

- **Mjesečna pretplata je 2,00 €**
- Besplatni razgovori u m:tel mreži
- 50 minuta uključenih u pretplatu ka nacionalnom saobraćaju (067, 069 i fixna telefonija)
- Minut poziva nakon isteka resursa iz pretplate u nacionalnom saobraćaju 0,09€
- 100 KB data saobraćaja na mobilnom telefonu u m:tel mreži 0,04€
- Cijene SMS-ova prema svim mrežama u CG 0,03€
- Mogućnost aktivacije neograničenog interneta za 5,00€/mjesečno
- 500 minuta besplatnih dolaznih poziva u Srbiji na mts mreži
- Minut razgovora ka Srbiji (mts i fiksna) 0,172€
- Minut razgovora ka Srbiji (Telenor i VIP) 0,290€
- Internacionalni pozivi po jedinstvenoj cijeni 0,702€
- Mogućnost kupovine telefonskih aparata na 24 rate na maloprodajne cijene uređaja

MTEL SINDIKAT (bez pretplate)

- **Mjesečna pretplata je 0,00 €**
- Besplatni razgovori u m:tel mreži
- Minut poziva u nacionalnom saobraćaju 0,09€
- 100 KB data saobraćaja na mobilnom telefonu u m:tel mreži 0,04€
- Cijene SMS-ova prema svim mrežama u CG 0,03€
- Mogućnost aktivacije neograničenog interneta za 5,00€/mjesečno
- 500 minuta besplatnih dolaznih poziva u Srbiji na mts mreži
- Minut razgovora ka Srbiji (mts i fiksna) 0,172€
- Minut razgovora ka Srbiji (Telenor i VIP) 0,290€
- Internacionalni pozivi po jedinstvenoj cijeni 0,702€

MTEL BIZ PLUS 6,8

- **Mjesečna pretplata je 6,80 €**
- Besplatni pozivi unutar Biznet grupe
- 500 minuta ka m:tel 068 mreži
- 90 minuta ka mobilnim i fiksnim mrežama u Crnoj Gori
- 30 SMS poruka ka mobilnim mrežama u Crnoj Gori
- Neograničen Internet pristup (300 MB po max brzini)
- 300 MB Internet pristupa digitalnom servisu m:box
- 500 minuta besplatnih dolaznih poziva u Srbiji na mts mreži
- Minut razgovora ka Srbiji (mts i fiksna) 0,172€
- Minut razgovora ka Srbiji (Telenor i VIP) 0,290€
- Internacionalni pozivi po jedinstvenoj cijeni 0,702€
- Mogućnost kupovine telefonskih aparata po akcijskim cijenama
- Mogućnost kupovine telefonskih aparata na 24 rate na maloprodajne cijene uređaja

MTEL SPECIJAL

- **Mjesečna pretplata je 3,50 €**
- Besplatni pozivi unutar Biznet grupe
- Besplatni pozivi ka m:tel mobilnoj (068, 060) i fiksnoj 078 mreži
- Besplatni pozivi ka fiksnoj mreži Crnogorskog Telekomu
- Besplatni pozivi ka fiksnoj mreži Telenora CG
- Besplatne SMS poruke ka svim mobilnim mrežama u Crnoj Gori
- 500 minuta besplatnih dolaznih poziva u Srbiji na mts mreži
- Besplatnih 110 dolaznih minuta u BiH (m:tel RS)
- Nepotrošeni resursi se prenose u naredni mjesec
- 110 MIN ka mobilnim mrežama u Crnoj Gori: T-mobile i Telenor (nepotrošeni resursi se prenose u naredni mjesec)
- Korisnici mjesečno na raspolaganju imaju 1,5 GB Interneta po maksimalnoj brzini (nakon čega se obara brzina na 128 kbps)

Postani korisnik m:tel kablovskih usluga

- ✓ Fiksna, mobilna, Internet i televizija u jednom paketu
- ✓ Najbolja ponuda TV kanala uz najbrži i najpovoljniji Internet
- ✓ Jedan račun za sve usluge

SAMSUNG LED TV

Mjesečna
rata
9,9 eura

TESLA LED TV

Mjesečna
rata
6,9 eura

Iz ponude izdvajamo:

- Fiksna telefonija
- Internet 8M
- TV paket sa preko 150 kanala.

- Fiksna telefonija
- Internet 8M
- TV paket sa preko 150 kanala
- Mobilni paket sa 1000 minuta u m:tel mreži i drugim benefitima!

AKTUELNOSTI

HE „PIVA“

RADILO SE I NA IZLAZNIM KANALIMA

Detalj sa radova na sređivanju izlaznog kanala

Miodrag Vuković

USPJEŠNO ZAVRŠENI PLANIRANI REMONTNI RADOVI AGREGATA, DOK RADOVI NA REKONSTRUKCIJI RASKRSNICE NA ULAZU U PLUŽINE, PO OSNOVU UGOVORNIH OBAVEZA SA LOKALNOM UPRAVOM, TEKU U SKLADU SA PLANIRANOM DINAMIKOM.

Agregati A1 i A2 ponovo su bili raspoloživi 8. oktobra, dok su radovi na agregatu A3 trajali do 10. oktobra. Planirana totalna obustava u HE „Piva“ trajala je od 28.septembra do 10. oktobra, a ovaj period iskorišćen je za izvođenje brojnih radova koji su usmjereni na bolje funkcionisanje cijelog sistema ove hidroelektrane.

- Na agregatu A3 završeni su radovi na cjevovodu rashladne vode, a zamijenjeni su i svi hladnjaci rashladne vode. Paralelno sa ovim sanirana su i kovitaciona oštećenja na lopaticama turbine. Radovi na ovom agregatu trajali su od 21.septembra do kraja totalne obustave – kaže rukovodilac Sektora za održavanje u HE „Piva“, Željko Jovović. On dodaje da su ovi radovi obavljeni u sklopu redovnog godišnjeg remonta u sklopu kojeg su radovi na prvom i drugom agregatu obavljeni tokom predhodnih mjeseci.

Na prvom agregatu, podsjeća Jovović, zamjenjen je hladnjak rashladne vode, a izvršeno je i ispitivanje i kontrola opreme agregata, dok je na drugom agregatu izvršena kontrola opreme, obavljena NDT ispitivanja, a sanirana su i oštećenja na lopatici turbine.

Takođe, izvođeni su i radovi na sređivanju izlaznog kanala, koji su započeli prije totalne obustave. Riječ je o zaštiti objekata HE „Piva“, prvenstveno zgrade elektromašinskog održavanja, od erozije i uticaja velikih voda.

- Radila se paralelno i lijeva i desna strana odvodnog kanala. Vrijednost radova je 150 hiljada eura, a u prvoj fazi planirano je sređivanje u dužini od oko 40 metara – kaže šef Službe za građevinske i geološke radove u HE „Piva“, Nikola Kuljić. Izvođač radova na izlaznom kanalu je firma Artek iz Podgorice.

Kuljić dodaje da je tokom oktobra izvršena i montaža čelične konstrukcije za prilaz cjevovodima, kao i mosta (pasarele) na koti 562 na brani elektrane. Ovaj dio radova izvođila je firma Eurozoks iz Danilovgrada.

Direktor HE „Piva“, Milan Radović, ističe da su se svi pomenuti radovi odvijali u okviru planiranih termina za tekuću 2015. godinu i po uobičajenim procedurama. Radović dodaje da je u proteklom periodu odrađena i prva faza projekta video nadzora u elektrani, a završetak tog projekta planiran je za početak naredne godine. U sklopu prve faze pomenutog projekta urađeno je novo osvjjetljenje u pristupnim tunelima i mašinskoj hali, gdje je postavljena led rasvjeta.

Milan Radović podsjeća da su paralelno sa radovima na elektrani i njenoj infrastrukturi ove jeseni izvođeni i radovi na glavnoj raskrsnici u Plužinama vrijedni 625.000 eura, a koje u potpunosti finansira EPCG na osnovu ugovorenih obaveza sa Opštinom Plužine.

Radovi na raskrsnici u Plužinama

Nikola Kuljić (lijevo) i Željko Jovović

Milan Radović

IZMEĐU DVA BROJA

Oktober 2015

Prosječan račun
29,96€

Domaćinstvo su u oktobru potrošilo 56,917,379 kWh (dva osamsto i sedamdeset i sedam) električne energije, što je 7 odsto manje u odnosu na septembar iste godine, odnosno na istom mjesecu u odnosu na potrošnju istovremeno tekstovanih godina.

Oktobarski računi smanjeni su zbog otpora za rješavanje problema sa računicom 44 odsto domaćinstava u Crnoj Gori, odnosno 335,553 kućanstva.

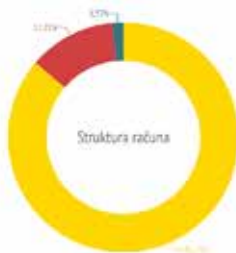
▲ **34,78€**

Najveća potrošnja zabilježena je u Podgorici

▼ **20,35€**

Najniža potrošnja zabilježena je na Zabljaku

Ukupna potrošnja u GWh

Prosječan račun po gradovima

Grad	Prosječan račun	Broj stanovnika (približno)
Beograd	28,328	85,164
Beovane	24,429	8,327
Novi Pazar	26,466	9,320
Kraljevo	22,514	11,704
Čačak	28,919	4,316
Novi Beograd	24,696	1,689
Kragujevac	24,140	3,113
Kotač	24,869	8,567
Novi Pazar	22,514	1,887
Niškić	24,374	13,038
Pljevlja	24,316	7,301
Podgorica	24,785	47,037
Novi	27,836	2,310
Titov	20,454	6,034
Užice	15,888	3,177
Zabljak	20,150	5,903

SRĐAN KOVAČEVIĆ VODI TIM ZA PREGOVORE SA ŠKODA PRAHOM

Predsjednik Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore, **Srđan Kovačević**, predvodi tim za pregovore sa Škoda Prahom o izgradnji drugog bloka termoelektrane. Vicepremijer, **Vujica**

Lazović, rekao je da je dobro što je konačno postignut dogovor sa italijanskom kompanijom A2A da Srđan Kovačević preuzme da vodi tim za pregovore sa češkom kompanijom.

- Već prvih dana se pokazuje značajan intenzitet u tim pregovorima i generalno govoreći optimista sam da ćemo ugovor završiti do kraja ove godine - dodao je Lazović.

Lazović je istakao da je u interesu države i EPCG da se što prije uđe u realizaciju projekta drugog bloka te da je jako bitno za Crnu Goru što je sačuvalo partnerstvo sa italijanskom kompanijom A2A.

NASTAVLJENO FOTOGRAFISANJE ZAPOSLENIH

Nakon perioda godišnjih odmora nastavljen je Projekat fotografisanja zaposlenih, koji Direkcija za odnose sa javnošću realizuje u saradnji sa Direkcijom za ljudske resurse radi sopstvenih, ali i potreba HR-a za kompletiranjem radnih dosijea.

Pored zaposlenih u Direkciji i našim hidroelektranama, fotografisani su zaposleni u TE "Pljevlja", Regionima 3, 6 i 7 (sjeverne ED), kao i lokalnim jedinicama Snabdijevanja na sjeveru. U novembru i decembru će biti organizovano fotografisanje za zaposlene u Regionima 1, 2, 4 i 5 (Podgorica, Nikšić i južne ED), kao i lokalnim jedinicama Snabdijevanja u Nikšiću, Podgorici i na jugu CG.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA EPCG POTPISALA UGOVOR SA KOMPANIJOM M:TEL

Sindikalna organizacija EPCG potpisala je ugovor sa kompanijom M:Tel, pa od sada i članovi tog sindikata imaju razne povoljnosti.

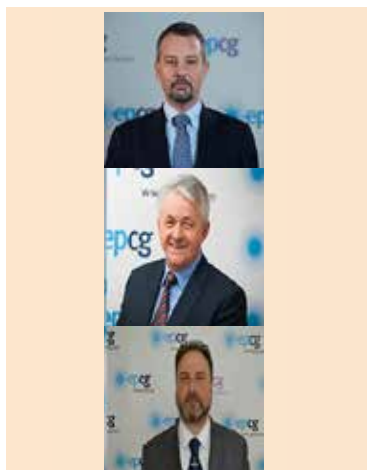
Predsjednik SO EPCG, **Bešir Kajević**, istakao je da su sa M:Telom dogovorili da članovi tog sindikata imaju iste povoljnosti kao i članovi Sindikalne organizacije zaposlenih (SOZ). Procedura je ista kao i kod SOZ-a. Svi zainteresovani zaposleni treba da se jave svojim sindikalnim povjerenicima.

Božidar Nikolić

Bojana Nikčević (lijevo) i Tamara Dabović

VISOKOŠKOLCIMA PODIJELJENA UVJERENJA O OBAVLJENOM STRUČNOM OSPOSOBLJAVANJU

Uspješno je završen još jedan krug stručnog osposobljavanja visokoškolaca u Elektroprivredi Crne Gore. Pripravnicima su u četvrtak, 15. oktobra, podijeljena Uvjerjenja o obavljenom stručnom osposobljavanju, a prisutne su pozdravili glavni finansijski direktor, *Flavio Bianco*, izvršni rukovodilac Direkcije za ljudske resurse, *Ranko Vojinović*, v.d. izvršnog rukovodioca Direkcije za upravljanje energijom, *Momir Grbović*, izvršni rukovodilac FC Snabdijevanje, *Vladimir Bojičić*, izvršni rukovodilac FC Proizvodnja, *Fulvio Ivo Guidi* i izvršni rukovodilac Direkcije za opšte usluge, *Olga Radović*.

EPCG i treću godinu zaredom pružila je mogućnost korisnicima Programa stručnog osposobljavanja visokoškolaca da za devet mjeseci steknu praktična znanja, koja će im biti od velike pomoći u daljem radu. Veliki broj kandidata pokazao je zavidan kvalitet, što će, prema riječima izvršnog rukovodioca Direkcije za ljudske resurse, *Ranka Vojinovića*, EPCG imati u vidu.

Visokoškolci su istakli da su zadovoljni radom u EPCG te da su imali priliku da uče od iskusnih inženjera, ekonomista, pravnika, kao da iz naše kompanije nose samo pozitivne utiske.

- Proteklih devet mjeseci stekao sam nova znanja, iskustva i poznanstva kojima sam obogatio svoj poslovni i socijalni život. Slučajem okolnosti, svoje stručno osposobljavanje obavljao sam u dvije različite direkcije, Direkciji za ljudske resurse i Direkciji za Opšte usluge, čime sam bio u mogućnosti da saradujem sa velikim brojem kolega iz različitih oblasti i direkcija. Ovom prilikom bih želio da se zahvalim svom mentoru, Olgi Radović, na vremenu koje je izdvojila i velikom iskustvu koje je proteklih devet mjeseci podijelila sa mnom. Bila mi je čast što sam svoje stručno osposobljavanje obavljao u jednoj od najvećih i najznačajnijih kompanija u Crnoj Gori - rekao je *Božidar Nikolić*.

Tamara Dabović i *Bojana Nikčević* pripravnički su odradile u Direkciji za ljudske resurse. Kažu da su mnogo naučile u prethodnih devet mjeseci te da je saradnja sa kolegama bila na najvećem nivou.

- Veliku zahvalnost dugujemo našem mentoru, Predragu Krivokapiću, ali i bivšem mentoru *Vladimiru Čuroviću*, kao i ostalim kolegama, koje su se ne-sebično trudile da nam prenesu znanje. Bilo nam je zadovoljstvo da učimo od njih i da prve radne zadatke obavljamo u jednoj tako velikoj kompaniji kao što je EPCG. Ovo iskustvo nam mnogo znači i koristit će nam u daljem radu - objašnjavaju Tamara i Bojana.

Uvjerjenje o obavljenom stručnom osposobljavanju dobilo je 45 fakultetski obrazovanih mladih ljudi.

Marko Burić

ZETA ENERGY: NOVI SAZIV ODBORA DIREKTORA

U kompaniji Zeta Energy imenovan je novi saziv Odbora direktora. Ispred EPCG imenovani su glavni finansijski direktor, *Flavio Bianco*, izvršni rukovodilac FC Proizvodnja, *Fulvio Ivo Guidi* i v.d. izvršnog rukovodioca Direkcije za upravljanje energijom, *Momir Grbović*. *Fulvio Ivo Guidi* i *Momir Grbović* zamijenili su *Roberta Castellana* i *Zorana Đukanovića*, dok je *Flavio Bianco* bio i u ranijem sazivu Odbora direktora.

Predsjednik Odbora direktora je *Tore Johan Flam*, a pored njega, ispred norveške kompanije NTE, u Odboru je još i *Kennet Brandsaas*.

EPCG u vlasničkoj strukturi ima udio od 51 odsto, a norveška kompanija NTE 49 odsto.

CRNA GORA

Crna Gora ispunjava obaveze u oblasti energetike

Crna Gora ispunjava obaveze prema Energetskoj zajednici i jedna je od zemalja članica koje najbolje napreduju u oblasti energetike i usaglašavanju sa EU zakonodavstvom, saopšteno je na Ministarskom sastanku u Tirani.

Ministri zemalja članica su, kako je saopšteno iz Ministarstva ekonomije, usvojili Izvještaj o radu Energetske zajednice u prošloj godini gdje je ocijenjen napredak Crne Gore u oblasti energetike.

- Crna Gora je pripremila Predlog zakona o energetici, koji je u proceduri za usvajanje na Skupštini. Važnost usvajanja ovog akta ogleda se u njegovoj harmonizaciji i usaglašavanju sa Trećim paketom direktiva EU - saopšteno je na Ministarskom sastanku Energetske zajednice kojem je prisustvovao ministar ekonomije, **Vladimir Kavarić**.

Ministarski sastanak u Tirani je bio i prilika da se prezentuju rezultati ostvareni u prošloj godini, s posebnim osvrtom na zapadnobalkanski samit koji je održan u avgustu u Beču i projektima iz oblasti energetike.

- U tom smislu istaknut je projekat 400 kilovoltne (kV) konekcije između Crne Gore, Srbije i Bosne i Hercegovine (BiH) kao projekat od izuzetne važnosti za regionalno povezivanje i obezbjeđivanje stabilnosti i sigurnosti u napajanju električnom energijom - navodi se u saopštenju.

Na zapadnobalkanskom samitu u Beču dogovoreno je i da, kada su u pitanju inicijative regionalne saradnje, članice zapadnog Balkana, među kojima je i Crna Gora, implementiraju konkretne mjere u cilju osnivanja aukcija za razmjenu energije, balansnog tržišta i koordinisanih alokacija kapaciteta.

Crna Gora je postala punopravna članica Energetske zajednice u oktobru 2006. godine, nakon usvajanja Zakona o ratifikaciji Sporazuma između Evropske zajednice i Crne Gore o formiranju Energetske zajednice.

PORTAL ANALITIKA

Ratomir Stanić: Izgradnja II bloka TE Pljevlja strateški projekat i za Pljevlja i za Crnu Goru

Drugi blok Termoelektrane strateški je projekat i za Pljevlja i za Crnu Goru. Za Pljevljake je to uslov ostanka na tom području. Teze pojedinih analitičara da u Pljevljima nema dovoljno rezervi uglja i da se ne isplati graditi drugi blok u rudniku ocjenjuju neutemeljenim i zlonamjnim.

Dogovor o nastavku saradnje sa italijanskom kompanijom A2A koji podrazumjeva i izgradnju drugog bloka termoelektrane obradovao je Pljevljake, jer je to projekat na kojem je baziran razvoj pljevaljske opštine.

- Stvaraju se mogućnosti za nova zapošljavanja u opštini Pljevlja. Zatim, rješava se pitanje toplifikacije zagrijavanja ovog grada. Uz rješavanje pitanja toplifikacije rješavaju se pitanja ekološki problemi u ovom gradu odnosno pitanje zagađenosti vazduha - rekao je Mirko Đaćić, predsjednik opštine Pljevlja.

Ipak, ovih dana u javnosti se mogu čuti i teze da u Pljevljima nema dovoljno rezervi uglja i da se ne isplati graditi drugi blok. U rudniku takve teze smatraju zlonamjnim.

- Prvo me zbunjuju, a ja ih malo tumačim i da su zlonamjnim. Ne znam koji je to cilj da pišemo o svemu tome. Za sve ove rezerve postoji dokumentacija i ko god hoće da je provjeri može doći kod nas i provjeriti i da jednom skinemo tu dilemu kad je u pitanje potencijal - istakao je dr Ratomir Stanić, tehnički direktor Rudnika Pljevlja.

RTCG

Kineski NORINCO zainteresovan da gradi elektrane na Morači i Komarnici

Memorandum o razumijevanju, koji predstavlja početnu osnovu za saradnju u oblasti energetike potpisali su ministar ekonomije, Vladimir Kavarić i potpredsjednik NORINCO korporacije, Vang Singing.

Memorandum predstavlja saglasnost obje strane o interesovanju za projekte hidroelektrana na Morači i Komarnici.

- Memorandumom se definišu preduslovi za realizaciju projekta izgradnje velikih HE, u cilju povećanja energetske kapaciteta i potencijala. U isto vrijeme, crnogorska strana će ponuditi relevantnu tehničku i ekspertsku podršku u skladu sa nadležnostima i jurisdikcijom svojih državnih organa - navodi se u saopštenju.

Potpisivanjem Memoranduma olakšaće se komunikacija između zainteresovanih strana, uz obaveze obje strane da razmjenju informacije i podatke o projektima.

- S obzirom na to da je poznato da crnogorska Vlada, u skladu sa strateškim dokumentima u toj oblasti, kao što je Strategija razvoja energetike, traži finansiranje i izvođača radova u cilju izgradnje hidroelektrana na Morači i Komarnici, a da je kompanija NORINCO pokazala interesovanje za te projekte, Memorandumom je definisana dobra volja obje strane da sarađuju u cilju realizacije projekta - navedeno je u saopštenju. Pripremu predloga projekta finansiraće, kako se navodi, kompanija NORINCO pod uslovom da je blagovremeno pribavila sve potrebne informacije, dozvole i potvrde.

POBJEDA

Đukanović sa slovenačkim privrednicima o HE na Morači

Predsjednik Vlade, **Milo Đukanović**, tokom zvanične posjete Republici Sloveniji, razgovarao je i sa slovenačkim privrednicima. Razgovor je u najvećoj mjeri bio fokusiran na nove poslovne mogućnosti koje proizilaze iz velikog broja razvojnih projekata koji se u ovom momentu realizuju u Crnoj Gori.

Posebno su razmotrene mogućnosti koje proizilaze iz tek potpisanog Memoranduma o saradnji o razvoju projekta hidroelektrana na Morači između Crne Gore, Turske i Slovenije, kao i politika podsticaja u oblasti industrije, koja ima za cilj otvaranje novih radnih mjesta, a koja svrstava Crnu Goru u jednu od najpovoljnijih poslovnih destinacija u ovom dijelu svijeta.

U tom kontekstu, predstavnici slovenačkih kompanija koje su već prisutne u Crnoj Gori izrazili su zadovoljstvo opštim uslovima privredivanja u našoj državi. Na sastanku sa premijerom Đukanovićem učestvovali su predstavnici poznatih slovenačkih kompanija iz oblasti finansija, osiguranja, energetike i metalske industrije.

PORTAL ANALITIKA

Traže zamjenu za naftu

Predstavnici Ministarstva ekonomije i Delegacije EU u Crnoj Gori predstavili su projekat "Razvoj održivog korišćenja energije".

- Glavni zadaci u okviru projekta su sagledavanje potencijala za poboljšanje energetske efikasnosti i veće korišćenje obnovljivih izvora energije u sektoru transporta, sa posebnim akcentom na uvođenje biogoriva; zatim razvoj pravnog okvira za energetska efikasnost i obnovljive izvore energije u sektoru transporta, sagledavanje potencijala za korišćenje visoko efikasne kogeneracije i daljinsko grijanje u Crnoj Gori - kazala je **Dragica Sekulić**, pomoćnik ministra ekonomije, na prezentaciji projekta.

Evropska unija trenutno uvozi preko polovine svojih potreba za energetikom, što je na godišnjem nivou 350 milijardi eura, a zamjenik šefa Sektora za saradnju Delegacije EU u CG, **Danijel Hurtado**, kaže da u toj potrošnji na sektor transporta odlazi 30 odsto ukupne potrošnje energije, kao i da se uvoz energije za transport svake godine povećava.

-Ukoliko se takva tendencija nastavi, EU će do 2030. godine biti zavisna od uvoza za preko 90 odsto svojih potreba za naftom i oko 80 odsto potreba za gasom - istakao je Hurtado.

Da bi se to smanjilo, kako je naveo, strategija u transportu se bazira na zamjenjivanju nafte alternativnim izvorima. Predviđeno je da ovaj projekat, koji je počeo u aprilu, traje 24 mjeseca.

DAN

Projekat Energy wood: Krediti za grijanje bez kamate

Ministarstvo ekonomije počinje implementaciju programa Energy wood 2, koji predviđa obezbjeđivanje beskamratnih kredita za domaćinstva za ugradnju sistema za grijanje na moderne oblike biomase, odnosno pelet i briket.

U okviru programa Energy wood 2, građani imaju mogućnost da apliciraju za beskamratne kredite u iznosu do 3,5 hiljada eura, sa periodom otplate do pet godina, za kupovinu i ugradnju sistema za grijanje, odnosno peći i kotlova, na moderne oblike biomase. Zainteresovani građani za kredite mogu aplicirati u Atlas banci, Hipotekarnoj banci, Hypo Alpe Adria Banci, NLB Montenegro banci i Prvoj banci, koje su partneri u programu, saopšteno je iz Ministarstva ekonomije.

Kompanije koje su stekle status kvalifikovanog distributera/instalatera su Deniko, Elektrovod, Houm systems, M-energo inženjering, Plam inženjering, Veneta plamen, Ening, Tedeko solar enerđzi, Mazor, konzorcijum Matino kompani i „Grijanje” i Mikromon g. Za realizaciju ovog projekta Ministarstvo ekonomije je dobilo od Vlade Norveške grant od 240 hiljada eura.

BANKAR.ME

DRUGI PIŠU

POBJEDA: ČANOVIĆ NAJAVIO POTPISIVANJE UGOVORA SA
KOMPANIJOM "ŠKODA PRAHA" DO KRAJA DECEMBRA

GRADNJA DRUGOG BLOKA

POČINJE 2016.

Do kraja godine bi trebalo da se potpiše ugovor sa češkom kompanijom „Škoda Praha“ i da naredne godine počne gradnja drugog bloka Termoelektrane u Pljevljima, ako se sve sa italijanskom kompanijom A2A završi kako je ispre-

govarano, izjavio je generalni direktor Direktorata za energetiku u Ministarstvu ekonomije, **Miodrag Čanović**.

- Mislim da kasnimo sa izgradnjom drugog bloka, jer treba da što prije riješimo zagađenje Pljevalja i problem manjka električne energije, kako bi Crna Gora bila energetska nezavisna. Zadnjih 15 godina smo dali toliko novca za uvoz električne energije da smo mogli da izgradimo tri takva elektroenergetska bloka - izjavio je Čanović.

On je kazao da Ministarstvo ekonomije smatra da ima više razloga da što prije krene izgradnja drugog bloka.

- Veoma je važno da budemo energetska nezavisni i da imamo stabilan elektroenergetski sistem. Uradili smo strategiju razvoja, koja je usvojena prošle godine i trenutno radimo na akcionom planu za njenu primjenu, u čemu imamo pomoć nauke sa fakulteta i NVO sektora - rekao je Čanović i podvukao da Crna Gora ima ogroman energetska potencijal, ali da je ostala uvoznik električne energije.

Naveo je da su u pljevaljskom basenu rezerve mrkolignitnog uglja 194.297.881 tona, što je pokazala tehno-ekonomska analiza termoeenergetskog potencijala za snabdijevanje ugljem drugog bloka TE,

koja je rađena u julu 2013. godine. Drugi blok je, kaže, isplativ, što je pokazao idejni projekat i studija opravdanosti TE „Pljevlja-II“, koju je 2012. godine uradila Elektroprivreda.

- Uglja, dakle, ima dovoljno, ali je nevladin sektor potpuno u pravu što se tiče zagađenja u Pljevljima. Osim termoelektrane, koja emituje CO₂ i metan, problem je niz kotlarnica koje nemaju nikakvu zaštitu. Izgradnjom drugog bloka ti bi problemi trebalo da budu prevaziđeni, jer bi imao daleko veću zaštitu od emisije gasova, a riješio bi i zagrijavanje Pljevalja - naveo je Čanović.

Na pitanje zašto postojeći blok TE treba da bude ugašen početkom narednog desetljeća, Čanović je odgovorio da su instalacije izrađene, jer je do sada radio 175 hiljada sati. Osim toga, direktiva EU, koja važi i za Crnu Goru, nalaže da do 1. januara 2024. godine sve termoelektrane moraju da smanje proizvodnju za po 20 hiljada sati, kako bi se smanjilo zagađenje.

- Ako bi prvi blok radio punim kapacitetom, mogao bi da proizvodi još samo tri godine, a onda bi ga morali zatvoriti i rekonstruisati, što bi koštalo 80 do 100 miliona eura - objasnio je Čanović i istakao da gradnjom drugog bloka neće biti narušen omjer crne i zelene energije, predviđen Kjoto protokolom, čija je potpisnica i Crna Gora.

- Nakon izgradnje drugog bloka smanjiće se emisija štetnih gasova, jer ćemo imati postrojenje čija će efikasnost biti 39, odnosno 40 odsto. To znači da će za proizvodnju kilovat-sata struje u novom bloku biti potrebno znatno manje uglja, čime će dodatno biti smanjena emisija štetnih gasova - objasnio je Čanović i dodao da svijet nije odustao od gradnje termoelektrana, jer su nezamjenjive za održavanje stabilnosti sistema. Njemačka je, kako je naveo, posljednjih godina napravila dvije velike termoelektrane, dok Poljska 90 odsto energije ima iz termoeizvora.

PROJEKTI

Završen projekat stabilizacije brane na deponiji pepela i šljake Maljevac

ISPOŠTOVANI SVI STANDARDI STRUKE

Autor: *mr Olga Radulović, dipl.građ.inž, koordinator-Glavni nadzorni organ i koordinator izvršnog rukovodioca Direkcije za razvoj EPCG*

Izgradnjom stabilizirajućeg balasta u nizvodnoj nožici i produžavanjem kolektora obezbijedena je potpuna stabilnost brane na deponiji pepela i šljake „Maljevac“ uz preporuku da se, radi obezbjeđenja stabilnosti i funkcionalnosti pregrade i u uslovima izgradnje balasta, odlaganje nastavi na minimalnoj udaljenosti od oko 100 metara od krune pregrade.

Inače, svi dosadašnji rezultati istraživanja i tehničkog osmatranja ukazali su da je stabilnost brane „Maljevac“ na odlagalištu pepela i šljake TE „Pljevlja“ bila ugrožena i da se mora urgentno sanirati, odnosno stabilizovati, što je pored produženja kolektora podrazumijevalo i izradu stabilizirajućeg balasta u nizvodnoj nožici.

Dimenzije balasta koji je obezbijedio globalnu stabilizaciju brane određene su na bazi proračuna stabilnosti brane na statičke i dinamičke uticaje za finalnu kotu nadvišenja pregrade do kote 813 mm u centralnom presjeku br. 5.

Balast je izveden do kote 806.2 mm koja odgovara koti treće stepenice. Karakteristike balasta su sljedeće:

1.Nagib kosina:

IV : 2.5H do kote 773 mm

IV : 4H do kote 790.5 mm (kota krune osnovne brane)

IV : 4H do kote 806.2 mm (kota treće stepenice)

Nizvodno od brane Maljevac
(postojeće stanje – prije početka radova)

2.Širina bermi:

b = 50 m na koti 773 mm

b = 15 m na koti 790.5 mm

b = 16 m na koti 806.2 mm.

U podlozi balasta na kontaktu sa prirodnim terenom izveden je sloj od selektiranog šljunkovitog materijala debljine oko $d=1.5$ m, osim u koritu potoka gdje je debljina tog sloja bila veća. Ovaj sloj predstavlja nastavak drenažnog tepiha u fundamentu već izgrađene pregrade i omogućuje kontinualno dreniranje provirnih voda. Preostali dio balasta izveden je od neselektiranog šljunkovitog i kamenog materijala.

Prije izrade balasta i nasipa na desnoj obali neophodno je bilo očistiti, odnosno ukloniti površinski poremećen (erodovan) materijal sa tijela brane i vrlo mekog tla nizvodno od nožice brane i na bokovima u cilju nasipanja balasta/nasipa na „zdravo“ tlo, što je omogućilo obezbjeđenje dobrog kontakta balasta/nasipa i materijala u njihovom fundamentu.

Na površini bankina na kotama 773, 790.5 i 806.2 mm ugrađen je selektirani šljunkoviti kameni materijal.

Prije izrade balasta potrebno je bilo produžiti kolektor. Kolektor je produžen 100 metara pravolinijski pod istim nagibom posljednje dionice postojećeg kolektora (1,2 odst) do nožice balasta. Kolektor je izveden kao pravougaoni presjek svjetlog otvora 3.2 m. Na spoju postojećeg kolektora kružnog presjeka i novog kolektora izvedena je prelazna dionica u dužini od 5 m. Od kraja produženog kolektora napravljen je spoj sa Paleškim potokom u dužini od oko 45 m. Dimenzije i oblik umirujućeg bazena prikazani su na crtežima. Na izlasku iz umirujućeg bazena voda će se do Paleškog potoka voditi kanalom trapeznog presjeka koji je obezbijeden gabionima. Nizvodno, korito Paleškog potoka u koji će se ulivati vode iz kanala regulisano je u dužini od oko 70 m. Da bi se obezbijedio rad u suvom, potrebno je bilo vodu iz kolektora odvesti nizvodno do korita potoka.

Da bi se obezbijedila desna obala nizvodno od postojeće pregrade koja je pokazivala znake lokalnog klizanja, ovim projektom bilo je

Mr Olga Radulović, dipl.građ.inž.

Pogled na branu Maljevac (prije početka radova)

predviđeno izvođenje nasipa debljine od oko 1.50-5.0 m, od bankine balasta 790.50 mm do bankine 773.00 mm. Bočni nasip je u kruni dužine oko 50 m i širine 15 m. Prije početka radova na nasipanju trebalo je izvršiti iskop terena u debljini od približno 1.0 do 2.5 m. Ovim iskopom trebalo je obezbijediti siguran kontakt između temeljnog tla i nasipa, odnosno trebalo je ukloniti površinski sloj slabijih karakteristika i nasip fundirati u intaktnom i zdravom tlu. Tijelo nasipa je izgrađeno od istog materijala kao i tijelo balasta. Nožica nasipa zaštićena je gabionom dimenzija 1.0 x 2.0 m. U fundamentu nasipa izvedena su četiri drenažna rova dimenzija 1,5 x 1,5 metra, koji se ulivaju u zajednički drenažni rov izveden paralelno sa produžetkom kolektora. Predviđeno je da filterski (šljunkoviti 3') materijal u rovovima bude obezbijeden geotekstilom što je i izvedeno.

Imajući u vidu projektovane dimenzije balasta (do krune treće stepenice), jasno je da se sa takvim balastom osim obezbjeđenja globalne sigurnosti pregrade utiče i na sanaciju kosina prve i druge stepenice. Potrebno je bilo prije nasipanja materijala u balast ukloniti erodovani materijal sa kosina prve i druge stepenice, odnosno krune osnovne brane i prve stepenice.

S obzirom da je veliki broj izliva drenažnog sistema suv i da nije moguće mjerenjima na izlivima (zbog njihove začepljenosti) pratiti funkcionalnost drenažnog sistema nasipa druge faze (osim pete stepenice), ovim projektom nije predviđen produžetak izvoda dre-

Pogled na balast na brani Maljevac (izvođenje radova)

naža koje su zatrpane balastom. Sve i najmanje količine drenažnih voda procjeđivaće se kroz vodopropusno tijelo balasta.

Da bi se pratila funkcionalnost drenažnog sistema pete stepenice potrebno je vršiti mjerenja na izlivima drenaža na kosini četvrte stepenice i obezbijediti da se betonskim rigolima voda nesmetano sprovodi do podužnog betonskog kanala na kruni treće stepenice i dalje obodnim kanalom do korita potoka.

Obodni kanal je sljedećih dimenzija: dubina 0.5 m; širina dna kanala 0.5 m i nagiba kosina 1:1, i isti je izveden od betona debljine 15 cm.

Sve je praćeno odgovarajućom tehničkom dokumentacijom i postignuti su traženi projektovani kriterijumi.

Ugrađeni su i reperi, instrumenati za registrovanje podataka dinamičke reakcije tijela brane na dejstvo zemljotresa- akceleroграфи i pijeometri koji su neophodni za osmatranje brane nakon izvedenih radova na stabilizaciji brane Maljevac. Urađen je Elaborat nulte serije geodetskog osmatranja izvedenog balasta.

Izvođač radova je kvalitetno i u ugovorenim rokovima izveo radove.

Izvršen je tehnički pregled izvedenih radova i nadležno Ministarstvo donijelo je rješenje br. UPI 0504-692/4 od 07.10.2015. god. da se daje Upotrebna dozvola za izvedene predmetne radove.

Izrada balasta na brani Maljevac (izvođenje radova)

Pogled na balast na brani Maljevac (završeno izvođenje balasta septembar 2015.)

PO UGOVORU

Elektroprivreda Crne Gore A.D. Nikšić sa podgoričkom kompanijom Bemax d.o.o. ugovorila je, u novembru 2012. godine, izvođenje građevinskih radova na stabilizaciji brane Maljevac, ukupne vrijednosti 8.169.486,61 eura.

Radovi na terenu su počeli 03.jula 2013. godine, a završeni su 31. avgusta 2015. godine, čime su ispoštovani ugovoreni rokovi.

DALEKOVOD

DISTRIBUTIVNI REGION 6

(Bijelo Polje, Mojkovac, Kolašin)

POSLEDNJE PRIPREME UOČI ZIME

Biljana Mitrović

ELEKTROMONTERI NA PODRUČJU BIJELOG POLJA, MOJKOVCA I KOLAŠINA UŽURBANO IZVODE RADOVE NA NISKONAPONSKIM MREŽAMA I DALEKOVODIMA, DA BI IH ŠTO BOLJE PRIPREMILI ZA RAD U ZIMSKIM USLOVIMA. U PUNOM ZAMAHU JE I REVIZIJA OPREME I PREKIDAČA U SVIM TRAFOSTANICAMA 35/10KV ZA KOJE SU NADLEŽNE EKIPSE SEKTORA ZA ODRŽAVANJE FC DISTRIBUCIJA, DOK ZAPOSLENI U SLUŽBI ODRŽAVANJA OVOG REGIONA PRIPREMAJU POSTROJENJA 10/0,4KV.

Rukovodilac Regiona 6, *Miloš Konatar*, kaže da su svakodnevno angažovani na sanaciji potencijalnih kritičnih tačaka na 10 kV dalekovodima i niskonaponskim mrežama na seoskom području, kako bi što spremnije dočekali rad u nepovoljnim meteorološkim uslovima.

- Naš osnovni zadatak je da mrežu i objekte pripremimo za predstojeća opterećenja i preduprijedimo eventualne nezgode i kvarove. Svi koji učestvuju u ovim aktivnostima svjesni su značaja remonata i održavanja objekata, što posebno dolazi do izražaja onda kada elektroenergetski sistem treba da izdrži povećano opterećenje, pa ulažemo masimum napora da završimo planirano. Dakle, ostaćemo na terenu dokle god vremenske prilike to budu dozvoljavale - kaže Konatar.

Preuslov za pouzdan rad sistema je i investiciono ulaganje, koje ni ove godine nije izostalo.

Na području Bijelog Polja u prethodnom periodu izgrađene su tri trafostanice 10/0,4kV sa priključnim kablovskim vodovima: „Strojtanica“, „Vergaševići“ i „Medanovići“, a potpisan je ugovor o izgradnji još jedne TS u Bistrici. U toku je i izgradnja NDTS 10/0,4 kV, 2 x 630 kVA „Nikoljac-Kapela“ sa priključnim 10 kV kablovskim vodom, što će znatno poboljšati naponske prilike u naselju Nikoljac i obezbijediti dodatnu sigurnost u napajanju potrošača na gradskom području, prelaz preko Lima – navodi Konatar.

Bolje snabdijevanje za oko 110 potrošača: Nova STS „Medanovići“

U Kolašinu su uključene u sistem dvije nove trafostanice 10/0,4kV, 630kVA: „Vodenica“ i „Donji Pažanj“, a za izgradnju TS „Lug“ sa priključnim dalekovodom u toku je tenderska procedura. U ovom dijelu konzuma izgrađen je i desetkilovoltni dalekovod „Kraljevo kolo-B. Jezero“, a u pripremi je izgradnja još dva DV 10 kV „Lugovi-Pćinja“ i „Željeznička stanica-Lokve“, za koje se čeka građevinska dozvola.

Uvođenjem u rad dva nova objekta 10/0,4kV u Mojkovcu: „Podbišće“ i „Željeznička stanica“, znatno će se podići pouzdanost u snabdijevanju tamošnjih kupaca, a poboljšaće se i naponske prilike. U ovoj opštini takođe je rekonstruisan 10 kilovoltni vod „Uloševina“ na kojem se ugrađuju reklozeri i tri sekcionara, čime je učinjen još jedan kvalitativni pomak u poboljšanju kvaliteta snabdijevanja kupaca i olakšane manipulacije i izvođenje radova na mreži.

Konatar navodi da se priprema tenderska dokumentacija za investicije planirane u 2016.godini. Podsjeća da je konfiguracija terena Regiona 6, sa stanovišta napajanja električnom energijom, održavanja elektroenergetskih objekata, očitavanja potrošnje i kontrole potrošača, vrlo

Monteri Rade Mihailović (na stubu) i Veselin Veličković demontiraju staru NN mrežu „Rasovo“, jer je u okviru AMM projekta izgrađena nova na AB stubovima.

nepovoljna. Veliki broj planinskih sela, mala gustina naselja i priključaka po kilometru mreže te velike dužine niskonaponskih vodova vrlo nepovoljno utiču na kvalitet elektro snabdijevanja.

- Problem su u prethodnom periodu predstavljali i nelegalni objekti, priključeni bez elektroenergetske saglasnosti. Ti objekti često imaju tehnički neispravan priključak, što ugrožava, ne samo kvalitet napona kod legalnih potrošača, nego i slobodan kapacitet u postojećim trafostanicama. Uz to, pojedini korisnici krađu električnu energiju, što povećava opterećenje na mrežama i dodatno pogoršava napon kod ostalih kupaca - istakao je Konatar.

Implementacijom Projekta daljinskog očitavanja i upravljanja potrošnjom, međutim, riješen je veliki dio ovih problema, iako su i dalje prisutni na seoskom području. Stoga ne čudi što su proteklo proljeće i ljeto u Regionu 6 i na cijelom sjeveru obilježile aktivnosti na implementaciji II faze ovog strateškog projekta.

- Uspješno su završene sve aktivnosti na ugradnji sistema daljinskog očitavanja kojima su prethodile rekonstrukcije trafo reona, što je podrazumijevalo zamjenu priličnog broja dotrajalih drvenih stubova novim drvenim ili armirano-betonskim, kao i zamjenu golih Al-Fe provodnika samonosivim kablovskim snopovima. U Regionu 6 ugrađeno je preko osam hiljada brojila (3.958 u Bijelom Polju, 1.795 u Kolašinu i 1.659 u Mojkovcu) - saopštava Konatar.

Konatar koji je i *site manager* Projekta za Sjever Crne Gore, ističe da je u tom dijelu naše zemlje, od proljetos ugrađeno oko 18.200 brojila, što je znatno iznad projektovanog broja.

- Posebno je značajan doprinos zaposlenih koji su prepoznali važnost i benefite ovog projekta, pa su, pored redovnih aktivnosti, radeći u vrlo složenim uslovima uspjeli da pruže maksimalnu podršku implementaciji Projekta. Ugradnjom daljinskih brojila posao nije završen već se sistem mora redovno održavati, a njegove mogućnosti maksimalno iskoristiti i u dijelu smanjenja gubitaka električne energije, naglasio je Miloš Konatar.

Monteri Boro Vuković (na stubu), Radovan Vujisić i Momo Jeknić rekonstruišu NN mrežu „Dragovića Polje“ u Gornjoj Morači, što će doprinijeti povećanju sigurnosti snabdijevanja za više od 150 potrošača u naseljima Dragovića Polje, Starče i Ljevišta

Miloš Konatar

NOVA ORGANIZACIJA

Upitan da prokomentariše regionalizaciju Distribucije, Miloš Konatar je kazao da Region 6 polako dobija svoj konačni profil, pa se može reći da se posao na ovom distributivnom području dobro organizuje, a tehnička pitanja kvalitetno rješavaju.

- Ne očekujem probleme ni ubuduće, već efikasan rad i odgovor svakog zaposlenog na izazov ove velike organizacione promjene u crnogorskom distributivnom sistemu, izričit je Konatar.

DALEKOVOD

ED ŽABLJAK I POSLOVNICA ŠAVNIK – REGION 7

MREŽA JE SANIRANA, ALI SVE ZAVISI OD VREMENSKIH PRILIKA

Rekonstrukcija mreže u Mokrom

Marko Burić

Zaposleni u žabljačkoj elektrodistribuciji koja je sa poslovnicom Šavnik u okviru regionalne podjele pripala Regionu 7 sa sjedištem u Pljevljima i ove godine realizovali su veliki broj investicija i maksimalno odradili poslove na sanaciji i rekonstrukciji elektro mreže.

Na području šavničke opštine remontovani su svi 10 kV dalekovodi. Elektrodistributivnu ekipu iz te opštine zatekli smo u Mokrom, gdje su postavljali nove betonske stubove i razvlačili kabl. Elektromonter 2 u Regionu 7, **Tomaš Jakić**, kaže da su ekipe praktično stalno na terenu, još od januara.

- Ulažemo maksimalne napore u sanaciji i rekonstrukciji mreže. Srećom, vrijeme nas je poslužilo, tako da smo zadovoljni odrađenim poslom. Sanirali smo u dobroj mjeri mrežu i

rekonstruisali dalekovode i trafostanice. Trenutno postavljamo nove stubove i razvlačimo kabl u Mokrom, a značajan dio poslova uradili smo i u Timaru. Do kraja godine nam je u planu da odradimo i prosijecanje trase ispod dalekovoda. Moram istaći da nam je od velike pomoći dizalica, koja nam je stigla iz Podgorice i kojom upravlja naš kolega iz Glavnog grada - rekao je Jakić.

U Žabljaku i Šavniku postavljena su, ove godine, čak 952 stuba, a razvučeno je 14180 metara kablovskog snopa. To su rezultati za svaku pohvalu, a glavni inženjer za nadzemne vodove u Regionu 7, **Srećko Kotlica**, ističe da je rekonstruisano i nekoliko trafostanica, što će takode uticati na kvalitet napajanja. Kotlica je dodao da je Žabljak odmah osjetio prednosti podjele distribucija na regione, pa su tako imali

veliku pomoć od kolega iz Pljevalja, a mogli su da računaju i na specijalno vozilo, koje koriste u tamošnjoj distribuciji.

- Rekonstruisali smo trafostanice 10/0.4 kV "Gorsko oko" i "Kula Njegovuda", kao i glavnu TS 35/10 kV "Dobra sela", u Šavniku. Urađeno je dosta i na obnovi niskonaponske mreže u naseljima Kovačka Dolina, Javorje, Pašina voda, Mokro i Timar. Uskoro bi trebalo da se pusti pod napon i nova MBTS 10/0.4 kV "Pejov Do". To je investicija vrijedna oko 50 hiljada eura. Moram istaći da smo poslije zime imali dosta posla, bila su polomljena čak 182 stuba. Maksimalnim zalaganjem zaposlenih u Regionu 7, ali i zahvaljujući pomoći podizvođača za fizičke poslove - radnika iz firme Kablo montaža iz Nikšića, sanirali smo sve posljedice nevremena - istakao je Kotlica.

Podizanje stubova u Mokrom

Tomaš Jakić na terenu

Rekonstrukcija niskonaponske mreže u Tepcima

U Žabljaku se predano radi i na pripremi mreže za zimski period u seoskim područjima. Mreža se pregleda i otklanjaju slabe tačke u Tepcima, kao i Maloj Crnoj Gori. Upravo u Tepcima smo zatekli ekipu za održavanje. Elektro monter 2, **Zoran Kasalica**, rekao je da se do udaljenih sela zimi ne može doći ni motornim sankama, tako da je jako

važno što bolje pripremiti mrežu.

- Ovo su teško pristupačna područja, do kojih je zimi nemoguće doći ni motornim sankama kada padne snijeg. Trenutno mijenjamo dotrajale stubove i stavljamo novi kabel. Sve zavisi od vremenskih prilika, ukoliko zima ne bude surova kao prošla do-

maćinstva, koja budu zimovala u udaljenim selima, mogu računati na stabilno napajanje - rekao je Kasalica.

Prije Nove godine zaposleni u Regionu 7 u Žabljaku uradiće i rekonstrukciju mreže u naselju Meždo, a u planu je i prosijecanje i čišćenje trase ispod dalekovoda "Šaranci".

Takođe, ekipa za mjerenje u Žabljaku ostvarila je u potpunosti plan ugradnje novih brojila za ovu godinu. Ukupno je ugrađeno 1120 AMM brojila, što će dodatno poboljšati naponske prilike u zimskom turističkom centru.

- Sve ekipe i svaki zaposleni pojedinačno uložio je maksimalne napore kako bi što bolje spremili mrežu za zimski period. Opet ponavljam, zavisi sve od vremena. Nadamo se nešto blažoj zimi nego prošle godine te da će građani, ali i turisti u predstojećoj zimi uživati u Žabljaku zahvaljujući, između ostalog, stabilnom i kvalitetnom napajanju električnom energijom - rekao je Kotlica.

Zoran Kasalica (desno) i Luka Baranin na terenu

Srećko Kotlica sa kolegama u Tepcima

TS 10/0,4 kV "Gorsko oko"

VELIKI BROJ INVESTICIJA REALIZOVAN I U PLJEVLJIMA

Igor Golubović

Od jula ove godine, kada smo u našem listu napravili pregled najznačajnijih investicija u ED Pljevlja, znatan dio njih je i realizovan. Izvršni rukovodilac Regiona 7, Igor Golubović, istakao je da je izgrađena i stavljena u pogon BTS 10/0,4 kV "Ševari I" i rekonstruisana niskonaponska mreža u naselju Balibegovo Brdo.

- Stavljene su u pogon i BTS 10/0,4 kV "Hram" i "Bogiševac" i izmješten 10 kV dalekovod kroz naselje Guke prema Dajevića hanu. U naredne dvije nedelje će biti gotove tri STS sa priključnim dalekovodima u Milunićima, Podborovi i Potkrajcima, a nedavno je izdata građevinska dozvola za BTS 10/0,4 kV "Komini", pa se očekuje završetak radova u narednih mjesec dana. Za izgradnju DV 10 kV "TS Tara – TS Komini nova – TS Emisioni centar" je u toku izdavanje građevinske dozvole i uskoro se očekuje početak radova, a riješeni su imovinsko pravni odnosi za izradnju 35 kV ulaza i izlaza

u TS 35/10 kV "Odžak" - navodi Golubović.

Takođe, baš kao i u Žabljaku i Šavniku i u Pljevljima se naporno radilo na pripremi mreže za zimski period.

- Ugrađeno je preko 1100 novih stubova, kao i preko 4100 novih AMM brojila što je uslovilo i rekonstrukciju niskonaponske mreže u pripadajućim TS gdje je ugrađeno preko 20 km novih SKS provodnika - dodao je Golubović.

AKTUELNOSTI

NA CENTRALNOJ SVEČANOSTI OBILJEŽAVANJA 14. GODIŠNJICE
INŽENJERSKE KOMORE CRNE GORE (IKCG) URUČENE NAGRADE
NAJISTAKNUTIJIM INŽENJERIMA

MEĐU LAUREATIMA TRI STRUČNJAKA IZ NAŠE KOMPANIJE

Sa centralne svečanosti Inženjerske komore

Biljana Mitrović

Inženjerska komora Crne Gore je i ove godine prepoznala i nagradila svoje najbolje članove, a među dobitnicima godišnje nagrade za ostvarene rezultate u struci su naši istaknuti inženjeri: *mr Slavko Hrvačević*, vodeći inženjer za hidrološka istraživanja, *mr Tanja Manojlović* iz Direkcije za poslovni i tehnički razvoj i *Rade Dašić* iz FC Distribucija.

Za ostvarene rezultate u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata, nagradu je zavrjedio *prof. dr Zvonko Tomanović*, dipl. ing. građevine, dok je nagrada za životno djelo pripala *mr Milošići Zindoviću*.

Mr Tanja Manojlović u Elektroprivredi Crne Gore radi od 1996. godine. Bila je odgovorni nadzorni inženjer za hidromašinsku opremu u Službi rekonstrukcije i modernizacije HE "Perućica", odgovorni inženjer za mašinske poslove u Centru za pripremu i implementaciju rekonstrukcije i modernizacije elektrana, a trenutno je odgovorni inženjer za mašinske poslove u Sektoru za modernizaciju hidroelektrana.

Tanja je realizovala veći broj projekata, u vezi sa rekonstrukcijom i

modernizacijom HE "Perućica", a obavljala je odgovorne poslove i u vezi sa revitalizacijom i modernizacijom HE "Piva", gdje je poseban doprinos dala u realizaciji projekta "Rehabilitacija i modernizacija HE "Piva" – hidraulička i upravljačka oprema zatvarača ulazne građevine", 2014.godine, koji ju je i kandidovao za prestižnu nagradu IKCG.

Zahvalivši se svojim kolegama, posebno onima koji su je predložili, Tanja je istakla da je ona samo jedna karika u lancu i da je nagrada koju je dobila, u stvari, priznanje cijelom timu.

- Suština rada u ovoj branši je timski rad i zato veliku zahvalnost dugujem kolegama sa kojima radim i koji mogu da odrade sve najzahtjevnije poslove u vezi sa modernizacijom hidroelektrana. Neophodno je znanje, iskustvo i ogroman rad. Trudimo se da idemo u korak sa savremenom tehnologijom i uspijevamo u tome. Radimo na najbolji i najkvalitetniji način koji je, dugoročno gledano, i najisplativiji. Jako mi je drago što je to prepoznato - kazala je mr Manojlović.

Inženjer Rade Dašić ističe da je priznanje IKCG za njega veoma značajno tim prije što predstavlja svojevršno priznanje kolega za uspjeh projekta za koji je bio odgovoran.

Mr Slavko Hrvačević

-Nagrada opominje da ima još mnogo poslova koje treba uraditi, da bi se osvojena privilegija opravdala. Ovo je za mene veliki podstrek, ali i zadatak da održim kontinuitet u radu, odgovornost i posvećenost, da nastavim rad na projektima koji do sada nijesu izvođeni u Crnoj Gori. Nagrada ima poseban značaj i zbog toga što ukazuje na to da je naš trud primijećen i vrednovan - kazao je Dašić.

Dašić, koji je u našoj kompaniji od 1991.godine, bio je angažovan na održavanju trafostanica i kablova u ED Berane i FC Distribucija, zatim na održavanju vodova i postrojenja u ED Podgorica, kao i na razvoju i planiranju mreže u Distribuciji. U periodu od 2008. do 2015.godine bio je rukovodilac Službe za razvoj i investicije u okviru koje je Projektni biro EPCG. Među važnijim projektima na kojima je Dašić radio je idejno rješenje za dalekovode 35kV od Andrijevice do Gusinja, uzemljenje neutralne tačke mreže 35kV konzumnog područja TS 110/35kV Bar, analizirao je i pouzdanost DV 35kV od TS Podgorica 1 do TS Ubli i TS Bioči, dok ga je projekat rekonstrukcije kablovskog voda 35kV "Opatovo-Sveta Nedelja" kandidovao za prestižnu nagradu Inženjerske komore. Radi se o podmorskom kablju, a njegova vrijednost ogleda se i u tome što jedan takav projekat prvi

put potpisuje inženjer iz Crne Gore. Do sada su ti poslovi povjeravani projektantima iz Srbije i Hrvatske.

Godišnju nagradu IKCG dodijelila je i mr Slavku Hrvačeviću cijeneći njegov doprinos u oblasti vodoprivrede, kao i dugogodišnja istraživanja vodnih resursa Crne Gore.

-Staza mog života bogatija je za još jedno iskustvo i za još jednu radost. Ova nagrada predstavlja pohvalu i priznanje da je urađeno nešto važno, da je ispunjen neki cilj uz veliki uloženi napor. Kada je dobijete od kolega, onda vas čini još ponosnijim. Nagradu razumijem i kao oslonac u daljem poslu. Nakon ove svečanosti ostajemo sa obavezama koje postavlja ukazano povjerenje - prokomentarisao je priznanje inženjer Hrvačević.

Mr Slavko Hrvačević vodeći je inženjer za hidrološka istraživanja u EPCG, a bio je predsjednik i potpredsjednik grupacije za vodoprivredu pri Privrednoj komori Jugoslavije. Svoj dugogodišnji rad i stečeno iskustvo na istraživanjima, projektovanju i vođenju poslova iz oblasti vodoprivrede krunisao je publikacijama "Resursi površinskih voda Crne Gore" i "Kaptiranje izdanskih voda u karstnim terenima". Specijalizirao je na nekoliko studijskih programa: u školi demokratskog rukovođenja u Strazburu i na Nansen akademiji u Norveškoj. Organizator je brojnih naučnih okruglih stolova i aktivan učesnik stručnih skupova, autor i koautor oko 40 stručnih i naučnih radova od kojih treba izdvojiti rad pod nazivom "Potencijal za eksploataciju podzemnih voda dijela Kapina Polja-Nikšić" koji je objavljen na međunarodnom simpozijumu i međunarodnom naučnom časopisu, kao i rad "Vodni resursi Crne Gore: raspoloživost, iskoristljivost, prezentacija, stavovi autora", koji je u formi feljtona u više nastavaka objavljen i u našem listu.

Godišnje nagrade Inženjerske komore Crne Gore tradicionalno se dodjeljuju zaslužnim inženjerima – članovima Komore koji posvećeno rade na realizaciji ciljeva i zadataka iz djelokruga svoje struke.

Rade Dašić

Mr Tanja Manojlović

PROFESOR OSTOJIĆ, POČASNI ČLAN

Prof. dr Milutin Ostojić, imenovan je za počasnog člana Inženjerske komore Crne Gore. Ostojić je redovni profesor ETF-a u penziji i predsjednik CG KO CIGRE. Autor je većeg broja skripti i udžbenika, kao i brojnih naučno-istraživačkih projekata. Autor je velikog broja projekata i elaborata za potrebe privrednih subjekata u Crnoj Gori i preko 250 vještačenja i super vještačenja za potrebe crnogorskih sudova. Više puta bio je član vladinih stručnih timova za reviziju projekata i tehnički prijem izvedenih radova u elektro-energetkom sistemu naše zemlje. Profesor Ostojić je ekspert Akreditacionog tijela Crne Gore za akreditaciju laboratorija za mjerenja i ispitivanja u oblasti elektroenergetike i nejonizirajućeg zračenja elektroenergetskih postrojenja i dalekovoda.

Lovćen lojalnost program

Udružite osiguranja,
sakupljajte bodove
i ostvarite
do 50 % popusta

Lovćen lojalnost program jedinstvenim sistemom udruživanja osiguranja i zbrajanja bodova povezuje osiguranja, čime ostvarujete popuste na:

- osiguranja kuće/stana
- kasko osiguranja motornih vozila AK
- turistička osiguranja
- osiguranja odgovornosti...

**Više polisa osiguranja,
veća ušteda.**

Nova osiguranja, dvostruki bodovi

Već sa dva osiguranja ste u programu

www.lo.co.me

020 404 404

INTERVJU

RANKO VOJINOVIĆ, IZVRŠNI RUKOVODILAC DIREKCIJE ZA LJUDSKE RESURSE EPCG

NEMA DOBRE ILI LOŠE VOLJE, VEĆ SAMO POŠTOVANJE INTERNIH AKATA I ZAKONA

Moramo shvatiti ozbiljnost trenutne situacije: Ranko Vojinović

Mitar Vučković

PREDSTOJE PREGOVORI MENADŽMENTA I REPREZENTATIVNIH SINDIKATA OKO IZMJENA I DOPUNA KOLEKTIVNOG UGOVORA. UBUĐUĆE UGOVORI NA ODREĐENO SAMO U IZUZETNIM SITUACIJAMA. I DALJE VELIKO INTERESOVANJE ZAPOSLENIH ZA SPORAZUMNI ODLAZAK UZ ISPLATU OTPREMNINE. U DIJELU OBUSTAVA NA ZARADE ZAPOSLENIH POSTUPA SE SAMO U SKLADU SA ZAKONOM.

Socijalni partneri na državnom nivou su već pristupili izradi prijedloga novog teksta Zakona o radu. Granski kolektivni ugovor za energetiku je u postupku otkazivanja. Inicijativa je pokrenuta od strane Elektroprivrede Crne Gore a.d. Nikšić i Rudnika uglja Pljevlja a.d, a podržana je i od strane Crnogorskog elektroprenosnog sistema a.d, Ine Crne Gore d.o.o, Zete Energy d.o.o. i Jugopetrola a.d. U Elektroprivredi Crne Gore je u pripremi i procedura otkazivanja aktuelnog kolektivnog ugovora, istakao je u razgovoru za naš list izvršni rukovodilac Direkcije za ljudske resurse, *Ranko Vojinović*.

Da li će novi kolektivni ugovor značiti više ili manje za zaposlene u EPCG?

Najvažnije u ovom trenutku je da svi shvatimo ozbiljnost situacije u kojoj se nalazimo. Zato treba detaljno izanalizirati sve moguće posljedice koje se mogu desiti otkazivanjem kolektivnog ugovora EPCG. Period od godinu može biti dovoljan, ali i kratak za uspješan završetak pregovora i donošenje novog PKU. Ako prestane da važi postojeći kolektivni ugovor nakon isteka ovog perioda, zaposleni će se naći u mnogo nepovoljnijem položaju.

Zato smatram da je mnogo bolje preduprijediti sve ove neizvjesnosti i zaključiti sporazum kojim bi se jasno definisala pitanja od najvećeg interesa i značaja, kako za zaposlene tako i za poslodavca. Optimista sam da će razum preovladati, te da ćemo svi zajedno uložiti maksimalan napor i uz male kompromise zaključiti prihvatljiv sporazum sa predstavnicima sindikalnih organizacija u našoj kompaniji, a koji

će, siguran sam, biti obostrano koristan. Prisjetimo se samo da smo jedan sličan sporazum imali i u bliskoj prošlosti te da je skoro nepodijeljeno mišljenje o pozitivnim efektima koje je on imao.

Istovremeno bi trebalo, bez otkazivanja, pristupiti izmjenama pojedinih djelova kolektivnog ugovora. Mislim da ćemo kroz komunikaciju i dijalog sa reprezentativnim sindikatima u našoj kompaniji uspjeti da ispregovaramo i uradimo novi tekst koji će, ne bih rekao kao što ste Vi naveli u Vašem pitanju predstavljati davanje većeg ili manjeg nivoa prava u odnosu na zaposlene, već da će sadržati neka nova rješenja i odredbe za ona pitanja koja bi po opštoj ocjeni trebalo modifikovati, odnosno drugačije urediti, kao što su, između ostalog, potreba za boljim i jasnijim uređivanjem pitanja novčanih pomoći zaposlenima, preciznije definisanje prava na ostvarivanje naknada kao što su dnevnice i terenski dodatak, rješavanje stambenih potreba, kao i mnoga druga pitanja.

U tom smislu, zaista očekujem razuman, konstruktivan i plodan dijalog sa sindikalnim predstavnicima.

Raspisan je i Oglas za rješavanje stambenih potreba zaposlenih za 2014.godinu, kako gledate na primjedbe Sindikalne organizacije EPCG, koja traži izmjene i dopune jednog broja odredaba aktuelnog Pravilnika?

Na početku da podsjetim da smo nedavno završili aktivnosti u vezi sa prethodno raspisanim oglasima za 2013.godinu, po

osnovu kojih je stambenu potrebu riješilo oko 60 zaposlenih, a sada raspisali i Oglas za 2014. godinu.

Kao što znate novi Pravilnik o rješavanju stambenih potreba zaposlenih donijeli početkom 2013. godine, u saradnji i koordinaciji sa predstavnicima Sindikalne organizacije zaposlenih EPCG (SOZ), koja je u to vrijeme bila jedina reprezentativna sindikalna organizacija u našoj kompaniji.

Svakako da smo upoznati sa inicijativom za izmene i dopune Pravilnika kolega iz druge sindikalne organizacije, koja je u međuvremenu stekla reprezentativnost. To je, uostalom bila tema više sastanaka i razgovora u prethodnom periodu. Naglašavam da smo i mi sa strane posloводства prepoznali potrebu za značajnim korekcijama postojećeg akta, a prije svega nužnost da se FC Distribucija, u susret njenom pravnom izdvajanju iz EPCG, tretira kao posebna cjelina za rješavanje stambenih potreba zaposlenih.

Mišljenja smo, međutim, da je u ovom trenutku bilo važnije da raspisemo novi oglas za 2014. godinu, a da u periodu koji slijedi definišemo i potrebne izmjene ovog akta.

Inače, poslije izmjena Kolektivnog ugovora kompanije pristupiće se izmjenama, ne samo ovog Pravilnika, nego i drugih opštih akata poslodavca koji se oslanjaju, odnosno čiji pravni osnov za donošenje i primjenu proizilazi iz Kolektivnog ugovora.

I tokom ove godine jedan broj zaposlenih iskoristio je povoljnu priliku za sporazumnu prodaju radnog mjesta uz isplatu otpremnine. Kakvi su efekti, ukupno gledano?

Iako se iznosi otpremnina svake godine smanjuju, mogu da kažem da je interesovanje zaposlenih i dalje dobro. U prilog tome ide i podatak da je ove godine 76 zaposlenih iskoristilo ovu mogućnost i dobrovoljno napustilo ili će do kraja godine napustiti kompaniju.

Podsjećam da već četvrtu godinu zaredom pružamo priliku zainteresovanim zaposlenima da, na osnovu sporazumnog prestanka radnog odnosa uz isplatu otpremnine, napuste kompaniju.

S obzirom na to da interesovanje za sporazumni odlazak iz kompanije uglavnom iskazuju starije kolege, to je u prvom redu doprinijelo poboljšanju starosne strukture zaposlenih, ali i racionalizaciji radne snage i njenom dovođenju na optimalniji nivo.

Nedavno je 58-oro zaposlenih na određeno vrijeme prevedeno u stalni radni odnos, dok su ostali, uglavnom potpisali dvomjesečne Ugovore o radu preko Agencije za zapošljavanje. Šta nakon isteka ugovora?

Samo ću Vas podsjetiti da je prije nekoliko godina u kompaniji bilo angažovano preko 400 zaposlenih na određeno vri-

jeme, dok ih je sada samo stotinak, što znači da ovaj problem koji nesporno opterećuje EPCG uspješno rješavamo. Naravno da je krajnji cilj da proces dovedemo do kraja, odnosno da u budućem periodu ugovori o radu na određeno vrijeme budu izuzetak, odnosno da na taj način budu samo angažovani zaposleni za vrijeme provjere njihovih radnih sposobnosti ili u slučajevima kada je angažovanje na određeno vrijeme potrebno, zbog opravdanog odsustva zaposlenog.

Pooštrena je politika Direkcije za ljudske resurse u dijelu obustava na zarade zaposlenih. Pojedine kolege se žale da zbog toga nijesu bili u prilici ni da ovjere formulare djelci za studentske kredite. O čemu se zapravo radi?

Moram reći da se ovdje ne radi ni o čijoj dobroj ili lošoj volji nego isključivo o zakonskoj obavezi poslodavca da obustave na zaradu zaposlenog ne smiju preći trećinu njegovog primanja, osim u izuzetnim slučajevima do nivoa polovine zarade.

Vjerujem da je svima poznato koliko je u prethodnom periodu bilo nepravilnosti i zloupotreba po ovom pitanju i koliko je to stvaralo problema, kako zaposlenima, a tako i poslodavcu. Napomenuću samo da je, kao posledica navedenog, protiv kompanije bio pokrenut i određeni broj sudskih postupaka, pa smo odlučili da to pitanje, na zakonit način, definitivno uredimo. Zbog toga smo u drugoj polovini prošle godine i donijeli Uputstvo – Proceduru koja reguliše pitanje obustava po osnovu zaduženja na zarade zaposlenih.

Svakodnevno ovjeravamo formulare komercijalnih banaka ili izdajemo naše potvrde sa potrebnim podacima, neophodnim za odobravanje kredita ili za druge namjene. Takođe poštujući zakonsku obavezu tražimo da se obustava na zaradu realizuje isključivo uz prethodnu pisanu saglasnost zaposlenog.

Što se tiče konkretnog pitanja, sa kojim sam upoznat, radi se o ovjeravanju Izjava o preuzimanju duga ili davanju jemstva – garancije da će zaposleni, u slučaju da glavni dužnik ne bude uredno – o dospjelosti izmirivao obaveze, one biti izvršene na novčanim sredstvima, odnosno zaradi zaposlenog. U ovom slučaju ušli bi u rizik da, na osnovu takvog sadržaja formulara koje bi ovjeravali, preuzimamo buduću obavezu za koju ne znamo kada može nastupiti njeno izvršenje te da li je zaposleni, imajući u vidu stepen zaduženja, u mogućnosti da istu kroz svoju zaradu servisira. Drugim riječima, ovjerom takve Izjave, EPCG može doći u situaciju da je u obavezi da izvršava nešto što po zakonu ne smije i na što nema pravo.

Zato smo i sugerisali zaposlenima da nadležnim organima, odnosno pravnim licima koja izdaju ili traže ovjeru formulara ove sadržine ukažu na zakonske odredbe koje nas kao poslodavca obavezuju kako bi ih izmijenili, nakon čega bi se stvorili uslovi za njihovu ovjeru.

MLADE SNAGE

**RADA KOVAČEVIĆ, SPECIJALISTA ELEKTROENERGETIKE
U TE PLJEVLJA**

NIJEDAN POSAO MI NIJE STRAN

Olivera Vulanović

Da će Rada Kovačević (1979), stručno lice za zaštitu na radu u TE Pljevlja, biti izuzetno vrijedna i valjana, ukućani su znali od njenog rođenja. Naime, od četvero djece Kovačevića jedino ona nije rođena u bolnici. Puna energije i životne vitalnosti požurila je da ugleda svijet prije vremena pa je rođena u porodičnoj kući, u selu Kozici, nedaleko od Pljevlja. Odrastanje u mnogočlanoj, tradicionalnoj seoskoj porodici bilo je lijepo i – radno. Rada kaže da je potrebu za radom ponijela još iz roditeljske kuće gdje je već sa pet godina brala pečurke za prodaju, čuvala stoku i radila sve poslove kojima je kao dijete bila vična.

Noseći „iz kuće“ sklonost ka pravim vrijednostima, Rada je, najprije, završila osnovnu pa srednju, Elektrotehničku školu. Živjela je u Pljevljima sa ostalom braćom i sestrama. Otac je povremeno boravio sa njima jer je kao stražar radio u Rudniku uglja, ali se, zbog seoskih poslova često nalazio u Kozici. Majka, naravno, nije mogla ostaviti obaveze na velikom imanju, tako da su Kovačevići živjeli sami i rano „postali ljudi“.

U Čačku je završila Višu elektrotehničku školu. Mlađoj sestri, koja je u međuvremenu, takođe, stasala za fakultet, Rada je omogućila dalje školovanje tako što se ona povukla i počela da radi. U početku je to bilo „svaštarenje“ da bi se, zatim, zaposlila u Termoelektrani, a 2011. godine dobila rješenje „za stalno“. Kao podjednako važnu činjenicu, Rada ističe i okolnost da se tada našla u krugu dobrih i prijateljski nastrojenih kolega koji su joj u pojedinim trenucima zamjenjivali roditelje. Kaže da su je učili struci, odnosno prema životu, hrabрили je. Zahvaljujući njihovoj podršci, često i finansijskoj jer su joj pozajmljivali novac za putovanja, Rada je u Čačku vanredno završila treću i četvrtu godinu fakulteta i stekla zvanje specijaliste elektroenergetike. Kolegama koji su u njenom formiranju učestvovali skoro kao i njeni najbliži, Rada duguje neizmjernu zahvalnost. To su bračni par, diplomirani mašinski inženjeri, sada u penziji, Slavica i Đorđe Marković, Vladimir Vraneš, dipl. el.inž, takođe penzioner, kao i dipl. el. inž. Žarko Čačić.

Sa svoje strane, Rada se trudila da pruži sve od sebe. Na svom prvom radnom mjestu, kao vodeći inženjer za tehnički sistem upravljanja u Službi održavanja, gdje je bila i do danas ostala jedina žena na tim poslovima u TE, nastojala je da se ne izdvaja od muških kolega koji su je maksimalno uvažavali i štitali od težih fizičkih napora. Da bi dokazala da može sve što mogu i oni, a i da joj, od malih nogu, nijedan posao nije težak ni stran, Rada se, jednom prilikom,

popela i na dimnjak Termoelektrane gdje su se, u tom trenutku, obavljala određena mjerenja. Bila je zadovoljna jer se na ovaj korak, ni prije, a ni poslije nje, nije odvažila nijedna žena.

U trenucima malodušnosti povjeravala bi se najčešće kolegi Vranešu koji je Radu naučio da na životne „turbulencije“ gleda kao na relativnu stvar. Od tada, na priču koju joj je, nekad davno, ispričao gleda kao na svoju „učiteljicu“.

U priči se govori o putopiscu koji je, putujući, sreo čovjeka upretnutog u jaram. Bičevali su ga i tjerali da radi. Kad mu se putopisac sažaljivo obratio, čovjek je odgovorio: „I to će proći“. Mnogo godina kasnije, čovjek koji je nosio jaram postade kralj. Kad je čuo, putopisac odluči da ga posjeti i upita da li je sada srećan: „I to će proći“, odgovori mirno čovjek. Rada nam priča da joj je poruka ove priče često pomagala da nađe mjeru i da iz posebnog ugla gleda i na nečaje i na životne uspjehe.

Veoma je ponosna na svoje Pljevljake. Niko, kaže Rada, nema takve topline u sebi, pogotovo ako treba dočekati i ugostiti. Voli duge šetnje u prirodi i ono što ide uz njih, a to je okrepljujuća meditacija. U posljednje vrijeme zanima je rekonektivno liječenje, jedna vrsta energetskog liječenja. Mnogo čita o rekonekciji, a počela je i da je upražnjava. Dobrovoljni je davalac krvi i koordinator podružnice Kluba DDK EPCG u Pljevljima. Kao izvor neizmjernog zadovoljstva, tu je i dalje odlazak u rodne Kozice i uživanje u seoskim poslovima, jer za Radu je rad uživanje. Valjda ni ime ne nosi slučajno.

Svojim radom je i zaradila i finansirala stan u Pljevljima. Još uvijek živi sama, ali vjerujemo da, onako plavooka, plavokosa i lijepa, a nadasve vrijedna i dobar čovjek, neće još dugo samovati.

ŽIVOTNA PRIČA

RATKO JAKIĆ, ELEKTROTEHNIČAR U ŠAVNIČKOJ
POSLOVNICI, ODNEDAVNO PENZIONER

I DANAS BIH DOŠAO DA POMOGNEM KOLEGAMA

Ratko Jakić sa donorskom karticom

Olivera Vulcanović

Kad se sredinom sedamdesetih godina *Ratko Jakić* zaposlio u šavničkom Komunalnom preduzeću to je bilo pravo mjesto za elektrotehničara. Tada se ovo preduzeće bavilo održavanjem elektro mreže i dalekovoda, sve do 1980. godine kada je formirana ED Žabljak. U to vrijeme se privodila kraju tamošnja elektrifikacija koja je Ratka dobroano „zakačila“ pa je na izgradnji seoskih mreža i dalekovoda ostavio brojne časove istinskog i predanog rada. Sa formiranjem Distribucije, uz nekolicinu kolega i sa pet godina staža, postao je dio ekipe Službe održavanja novoosnovane Poslovnice u Šavniku koja je, tada, brojila i do šesnaest zaposlenih.

Ratko ističe zadovoljstvo što se našao u uspješnom kolektivu kakav je EPCG, mada je u rodnom Dobrom Selu ostavio bogato imanje sa preko dvjesta ovaca i koza, po dva para volova, krava, konja...Put do diplome elektrotehničara otpočeo je u Nikšiću, stanujući kod bračnog para *Granice i Milovana Bakrača*. Kod njih su na stanu, kao učenici, bili i ostala Ratkova braća i sestre. Ratko nam priča o karakteru prohujalih vremena i o onome što ga je kao dijete oblikovalo. Naime, porodici Bakrač se novac od plate uvijek nalazio na vidnom mjestu. Gazdarica bi poslala Ratka u prodavnicu, on bi sam uzeo novac, kasnije vraćao kusur na isto mjesto. Povjerenje među ljudima je bilo prirodno i niko mu se nije čudio. Kako su završavali školu, tako su im gazde kupovali poklone – Ratku zlatni prsten, sestri naušnice...

Vitalni šezdesetdvogodišnjak, omdedavno u penziji, Ratko je, osim nekoliko poslednjih godina, kada je prešao na trafostanicu 35/10kV Dobra Sela, čitavog radnog vijeka „šefovao“. A radni vijek mu nije mali – punih četrdeset godina! Na naše pitanje šta ga je „kandidovalo“ da u Komunalnom bude „trostruki“ šef – električarima, komunalnoj djelatnosti, kao i šef voznog parka, a kasnije i šef Poslovnice, Jakić skromno kaže da sebe

nije žalio kad je bio posao u pitanju, kao i da je bio pristupačan u komunikaciji sa ljudima. „Koliko poštuješ, toliko će te poštovati“, kaže. Inače, kad stisne

zima i kad se mećava „razbjesni“ u planinskim krajevima, za električare uvijek ima posla. Jakić priča da se dešavalo da udaljeni katuni i po petnaest dana nemaju struje. Kad bi ocijenili pogodan trenutak, Ratko i njegovi „terenci“ kretali su i do najudaljenijih koliba. Uz pomoć pozajmljenih motornih sanki, a negdje i prteći kroz dubok snijeg, stizali su do mjesta kvara. Nije bilo savremenih sredstava komunikacije pa bi preko Krnova i put Žabljaka nosili telefonski induktor, a pozivni napon dobijali okretanjem ručice. Dešavalo se da je jedino bilo moguće preko makedonskih radio amatera uspostaviti vezu sa Žabljakom. Tada bi se dogovorili u koliko sati da se pusti dalekovod u rad. U odnosu na današnje vrijeme, sve je ovo bilo „na rizik“, priča nam Ratko. Uz osmijeh na licu prisjeća se i jedne od brojnih anegdota sa terena. Ova se dogodila osamdesetih godina prošlog vijeka kad je u trafostanici Dobra Sela, koja je u to vrijeme bila bez posade, od nevremena stradao trafo i prekidač, snage 35kV. Detonacija je bila toliko jaka da je izbila metalna vrata trafostanice.

Kad je trebalo mijenjati upropašćene djelove, na licu mjesta skupilo se cijelo gradsko rukovodstvo: predsjednik opštine, partije, doktor. Radoznalo su posmatrali i ponešto zapitkivali do trenutka puštanja trafostanice u rad. Kad su procijenili da može biti rizično, pobjegli su u obližnju kuću. Ratko im je „objasnio“ da, ako, u trenutku kad dođe struja, odmah i nestane, na pomolu je nova katastrofa. Zatim je pustio pod napon, najprije prioritetni Šavnik, a izvod na kojem je bila kuća puna šavničkih „visokih“ gostiju ostavio je za kraj. Tada im je prvo pustio struju, a zatim je odmah i „ugasio“. U obližnjoj kući – muk. Nakon toga, uz brojne uzvike i galamu, svi do jednog, uspaničeno „grunuše“ na vrata. Uz komentar da na terenu ništa nijesu doživjeli ako prođu bez stresa, Ratko je veselo posmatrao uplašena lica.

Kolektiv u kojem je radio i sad smatra svojom porodicom. Oni ga nazovu kad im zatreba savjet, a on poručuje da bi i danas došao da im pruži bilo kakvu pomoć. Kaže, navikao je na rad i odgovornost još od vremena kad je bio početnik. Tada nije postojala današnja „pripravnost“, već bi se, u slučaju kvara, svi radnici okupili i zajednički prionuli na posao. Dobrovoljni je davalac krvi još od mladosti, a nedavno je postao i donor organa što je još jedan dokaz Ratkove plemenitosti i čovjekoljublja.

Ratko Jakić sa kolegama iz Žabljaka i Šavnika

REGION

EPS: Za 10 godina nova distributivna mreža

Elektroprivreda Srbije (EPS) planira da u narednih pet do 10 godina kompletno modernizuje i automatizuje srednjenaponsku distributivnu mrežu. Tako će se značajno smanjiti gubici u distribuciji električne energije, rečeno je na skupu u Privrednoj komori Srbije (PKS).

EPS planira niz strateških projekata u modernizaciji elektrodistributivnih objekata i mreže, među kojima je projekat "smart grid" - kompletne automatizacije srednjenaponske distributivne mreže, koji je već započet na terenu.

Postoji studija u okviru koje su određeni prioriteta u revitalizaciji tih objekata, a među kojima je i rekonstrukcija postojećih 110 kilovoltnih objekata, izgradnja novih i rekonstrukcija mjerne infrastrukture uz uvođenje "pametnih brojila".

B92

A2A pregovara o gradnji elektrana u Brodarevu

Kanadska kompanija Rezervoar kapital korporejšen poslala je italijanskoj kompaniji A2A pismo namjere kako bi inicirala pregovore o partnerstvu u gradnji hidroelektrane Brodarevo u južnoj Srbiji.

- A2A će imati vremena do 24. novembra da donese odluku i da dogovorimo definitivni sporazum - naveli su iz kanadske kompanije. Gradnja dvije hidroelektrane na Brodarevu, za šta su Kanađani dobili koncesiju na 30 godina, trebalo bi da košta 185 miliona dolara. Rezervoar kapital traži partnera u ovom projektu od polovine 2014. godine da podrži projekat koji je počeo prije nekoliko godina.

Nakon razgovora sa velikim brojem internacionalnih kompanija zainteresovanih za projekat, kompanija je izabrala da uđe u detaljnije pregovore sa A2A, koja ima iskustva i investicija u regionu. Osim investicija u Crnoj Gori, A2A ima strategiju da razvija biznis na Balkanu, zbog čega ih Kanađani žele za partnere u gradnji hidroelektrana na Brodarevu.

Jačina hidroelektrana na Brodarevu biće 59,1 megavat. Troškovi izgradnje po megavatu iznosiće 3,13 miliona dolara.

DAN

Spajaju se Gen-I i Elektra Ljubljana

Slovenačka Agencija za zaštitu tržišnog nadmetanja dala je zeleno svjetlo za spajanje kompanija Gen-I i Elektra Ljubljana, na način da će Gen-I dokapitalizacijom postati vlasnik 50 odsto Elektro Energije, podružnice Elektro Ljubljane.

Još nije poznata cijena preuzimanja, a dogovor bi trebalo da se zaključi u roku od jedne godine. Gen-I i Elektro Energija dva su najveća trgovca električnom energijom u Sloveniji, posmatrajući tržišni udio. Gen-I je krajem 2014. zauzimao 23% tržišta, a Elektro Energija 18,2%. Kada se tome doda i Petrol, vlasnik udjela u Gen-I, vladaju sa više od 50% tržišta.

POSLOVNI.HR

Hrvatska ponovo sa rekordnim uvozom električne energije

Prema kratkoročnim pokazateljima energetske statistike, u avgustu ove godine proizvedeno je 28,4 odsto manje električne energije i uvezena je rekordna količina električne energije od 1.029 GWh, što je 37,6 odsto više u odnosu na isti mjesec lani.

Takva kretanja rezultat su ekstremnih klimatskih prilika pri čemu je još u julu prvi put u posljednjih nekoliko godina (podaci dostupni od oktobra 2009. godine), uvezeno više od 1.000 GWh električne energije, a takvi klimatski uslovi bili su prisutni i u jednom dijelu avgusta. Naime, zbog smanjene proizvodnje potražnja je nadoknađena povećanim uvozom.

Na kumulativnom nivou bilježe se ista kretanja, odnosno u prvih osam mjeseci ove godine bilježi se godišnji pad proizvodnje električne energije (neto -12,2 %) i rast uvoza (20,4 %). Takva kretanja značajnim su dijelom rezultat klimatskih prilika (ekstremne vrućine praćene sušom), dok su strukturno najvećim dijelom rezultat smanjenja proizvodnje električne energije iz hidroelektrana (udio oko 65 %) kod kojih se bilježi pad od 17,6 % u odnosu na isto razdoblje lani. Pored toga, pad se proizvodnje bilježi i kod termoelektrana kao i rast (24,1 %) kod "vjetroelektrane i ostali obnovljivi izvori".

CRONENERGO.EU

STRUČNI PRILOG

ODRŽAVANJE NA BAZI RIZIKA U ELEKTRODISTRIBUTIVNIM SYSTEMIMA

Autor: Dr Velimir Strugar, šef službe za nove tehnologije u FC Proizvodnja EPCG

UVOD

Održavanje se može definisati kao identifikovanje i ublažavanje degradacije funkcionalnosti tehničkog sistema, ali i kao vraćanje određenih komponenti sistema ili sistema u cjelini u stanje projektovanih performansi. Strateški gledano, održavanje može da se realizuje na više načina, tj. u više različitih varijanti. Tradicionalno gledano, osnovne aktivnosti održavanja se realizuju kroz preventivno ili korektivno održavanje. Otkaz EDS ili nekog njegovog dijela uvijek za posljedicu ima direktne i indirektno štete, koje posebnu dimenziju za ODS ima u uslovima otvorenog tržišta električnom energijom. Ova okolnost ima posebnu težinu uvažavajući činjenicu da su mrežne usluge regulisana djelatnost.

Kvalitet isporučene električne energije uz obezbjedjenje potrebnog nivoa pouzdanosti isporuke je u direktnoj korelaciji sa odabirom kvalitetne i efikasne strategije održavanja EDS u cjelini. Adekvatan odabir strategije održavanja u redovnim i vanrednim okolnostima je od neprocjenjivog značaja za sigurnost obezbjedjivanja vršenja javne djelatnosti kakva je distribucija električne energije i javnog snabdjevača, ali i za obezbjedjivanje zaštite ljudi i imovine i zaštite ukupnog poslovnog interesa kompanija koje se ovom djelatnošću bave.

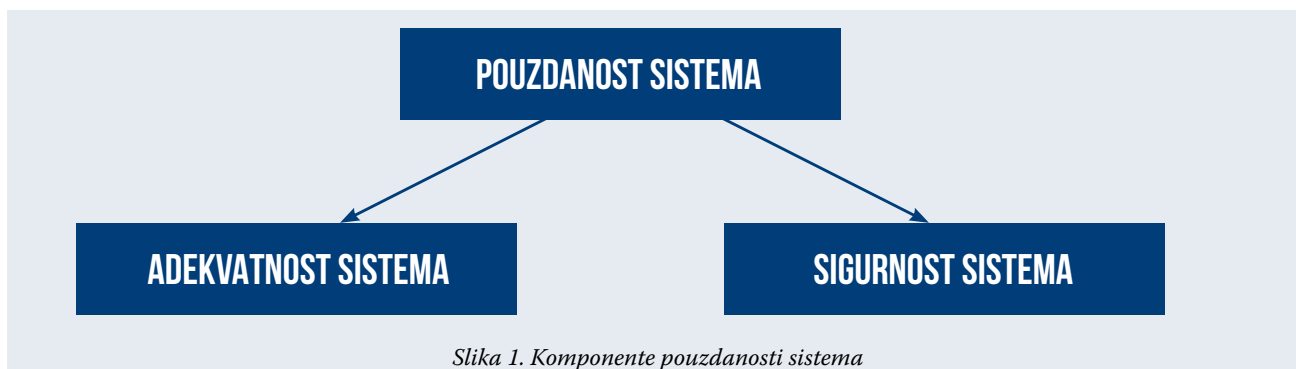
Obezbjedjivanje sigurnog regulatornog okvira, koji po definiciji treba da omogući ODS da posluju na princi-

pu unaprijed odobrenog troška, znači obezbjedjivanje sigurnog i dovoljnog nivoa tarife za isporučenu električnu energiju koja u sebe uključuje značajan i dovoljan nivo troška opredijeljen za održavanje sistema. Sa aspekta regulatornog tijela je jako značajno usvajanje i odobravanje kvalitetnih i svrsishodnih planova održavanja sistema koji, uz isto takve planove investicija, treba da garantuju sveukupnu uslugu sa stepenom kvaliteta ne manjim od onog definisanog odgovarajućim aktom o minimumu standarda kvaliteta koji propisuje regulator.

Dakle, evidentna je potreba suštinske zainteresovanosti svih entiteta na tržištu električne energije da se održavanje EDS, kao sistema koji u svakom društvu ima posebnu dimenziju od javnog interesa, organizuje na najefikasniji i najsofisticiraniji način i u skladu sa najboljom internacionalnom praksom.

KONCEPT POUZDANOSTI EDS

Koncept pouzdanosti sistema može se definisati na više načina. U skladu sa standardom ISO 8402 pouzdanost sistema je definisana kao sposobnost sistema da obavlja projektovane i zahtijevane funkcije u datom okruženju i pod datim operativnim uslovima za unaprijed definisani vremenski period [1]. Termin pouzdanost sistema se može podijeliti na dvije komponente i to na adekvatnost sistema i na sigurnost sistema.

Slika 1. Komponente pouzdanosti sistema

Adekvatnost se definiše kao puna sposobnost sistema da u potpunosti vrši funkciju snabdijevanja električnom energijom svojih potrošača uzimajući u obzir ograničenja u prenosu i planirane i neplanirane prekide rada proizvodnih, prenosnih ili distributivnih kapaciteta.

Sigurnost se definiše kao sposobnost sistema da se odupre smetnjama koji su posljedica kvara ili izolovanja neispravnog dijela opreme i postrojenja.

Dakle, adekvatnost distributivnog sistema se ogleda u statičkim uslovima dok sigurnost tretira podložnost dinamičkim poremećajima ili tranzijentne smetnje. Iako je uobičajeno da se termin pouzdanost izjednačava sa kvalitetom isporučene električne energije, ovdje će se analiza bazirati samo na oblasti pouzdanosti u smislu posljedica koje nastaju zbog neplaniranih i iznenadnih prekida isporuke električne energije, a ne onih nastalih zbog isporučene električne energije sa parametrima koji, u pogledu oblika napona i struja i drugih kvantifikatora, odstupaju od vrijednosti utvrđenih standardima EN 50160 ili analognim IEC normama [2].

UPOTREBA COST-BENEFIT ANALIZE ZA NA- LAŽENJE OPTIMALNE POUZDANOSTI SISTEMA

Iznalaženje adekvatnog nivoa pouzdanosti za neki EDS je prilično zahtjevan zadatak. Greške načinjene u ovom postupku mogu biti vrlo krupne. Sa jedne strane, ukoliko je nivo pouzdanosti nizak, sistem odlikuju česti i dugotrajni prekidi napajanja, troškovi povratka sistema u funkcionalno stanje su visoki, a visoki su i troškovi koje ODS mora podnijeti kao pokriće štete koju njegovi potrošači trpe. Zadovoljstvo korisnika je takodje na niskom nivou i sve doprinosi smanjenju povjerenja i opšte sigurnosti. Sa druge strane, obezbjeđenje visokog stepena pouzdanosti ima za posledicu niske troškove šteta koje trpe korisnici sistema, zadovoljstvo korisnika je na visokom nivou ali ovaj pristup zahtijeva i visoke troškove održavanja EDS što sa aspekta odobravanja operativnog troška za ODS predstavlja bitnu prepreku za regulatora i definitivno se odražava na visok nivo udjela naknade za korišćenje distributivne mreže u tarifi. Nedovoljan nivo pouzdanosti EDS može rezultirati značajnim štetama koje korisnici sistema trpe, a u konačnom to je direktna šteta koja će biti prelivena na poslovanje ODS.

Optimum koji će pomiriti socioekonomske kriterijume je zahtijevan.

PREGLED STRATEGIJA I METODOLOGIJA ODRŽAVANJA

Moderna teorija menadžmenta održavanja tehničkih sistema poznaje više strategija i metodologija održavanja. Odabir adekvatnog pristupa ili pristup kao rezultat kombinacije više prihvatljivih metodologija su od vitalnog značaja za svaku kompaniju koja je vlasnik tehničkog sistema i direktno utiče na profit. Odgovornost na organima upravljanja je još i veća kad se u obzir uzme i okolnost da je kompanija zakonski zaštitnik javnog interesa.

Odabir optimalnog balansa između troška održavanja EDS radi zadovoljenja minimuma standarda kvaliteta i pouzdanosti isporučene električne energije ili ulaganja u nove investicije radi povećanja kapaciteta zahtijeva posebno iskustvo i vještine rukovodioca u oblasti distribucije električne energije. Nije uvijek lako povući granicu između troška održavanja i investicija. Pitanje da li graditi novo ili revitalizovati postojeće je uvijek vrlo aktuelna tema.

Savremena teorija poznaje slijedeće metode održavanja [3]:

- Korektivno
- Preventivno
- Održavanje po stanju
- Terotehnoško
- Logističko
- Plansko s remontima - Zakonsko održavanje
- Po ukazanoj prilici
- Cjelovito produktivno održavanje (engl. Total Productive Maintenance)
- Održavanje zasnovano na pouzdanosti (engl. Reliability - Centered Maintenance)
- Održavanje zasnovano na riziku (engl. Risk-Based Maintenance)
- Ekspertski sistemi
- Samoodržavanje

- Održavanje zasnovano na riziku (engl. Risk-Based Maintenance)
- Analiza rizika obavezno uključuje:
  - identifikaciju opasnosti i štetnosti,
  - karakterizaciju štetnih događaja
  - kvantifikovanje i ocjenjivanje težine kvarova odnosno nepovoljnih događaja
  - definiciju mjera za prevenciju kvara ili štetnog događaja

Ova metoda integriše vjerovatnoću pojave i posljedicu pojedinog događaja i pokušava odgovoriti na sljedeća pitanja:

Koji se neželjeni događaji mogu pojaviti?

Na koji način se sve ti događaji mogu pojaviti?

Koja je njihova vjerovatnoća pojave?

Koje su posljedice tih događaja – kvantifikacija težine štete?

U primjeni bilo koje od navedenih metoda, a naročito metoda održavanja na bazi rizika, dobra spoznaja o realnom stanju sistema je vrlo važna. Od posebnog je značaja utvrditi realno stanje odgovarajućih kvantifikatora sistema na osnovu kojih možemo odrediti realno stanje sistema kao i rizik od otkaza sistema i težinu posljedica sa tim u vezi.

Postoji više načina za dijagnostikovanje stanja EDS. Monitoring stanja EDS, posebno u oblasti kvaliteta isporučene električne energije, može biti dobar izvor podataka o stanju sistema u cjelini. Podaci prikupljeni na ovaj način, uz korišćenje tradicionalnih metoda (vizuelna kontrola, opažanje na terenu itd.), adekvatno obradjenih i sistematizovanih u prihvatljivom formatu, mogu biti upotrijebljeni za analizu koja će pomoći u strateškom odlučivanju kako najbolje organizovati održavanje sistema. Posljednjih godina primijećen je značajan porast prisutnosti monitoringa kvaliteta električne energije u EES. Monitoring napona i struja operatoru sistema pruža informacije o radu sistema. Takođe, potrošači i regulatori insistiraju na dobijanju informacija o stvarnom nivou kvaliteta električne energije. Razvojem odgovarajuće tehnologije omogućen je obiman monitoring i snimanje gotovo svih parametara od interesa. Promjena u vrsti opterećenja u mreži, pojava nekonvencionalnih uređaja energetske elektronike kao i rast upotrebe nekonvencionalnih tipova opterećenja/baterija izvori su dodatnog pritiska na operatore sistema u pogledu monitoringa i bilježenja različitih aspekata rada sistema.

Korišćenje električne energije, kao najplemenitijeg oblika energije danas mora biti tretirano na poseban način. Savremeno doba, industrijalizacija, kompjuterizacija svih proizvodnih i uslužnih procesa, temelji se na sigurnom i kvalitetnom snabdijevanju električnom energijom. Duskora se smatralo da je snabdijevanje električnom energijom uredno ako je ono uglavnom neprekidno i sa naponom i frekvencijom u tolerantnim granicama. Takva gledišta su omogućavala komotan odnos isporučioaca prema potrošačima, ali i potrošača prema mreži (isporučiocu). U uslovima neoptimizovane proizvodnje, jeftine nabavke energije iz drugih izvora, nečinjenja supstitucije električne energije drugim energentima gdje god je to opravdano, došlo se do svijesti da je električna energija, sve samo ne ono što u osnovi jeste – roba, koja kao i svaka druga roba ima svoju cijenu koju diktira tržište, ali koja za tu svoju cijenu mora da ima i određeni nivo kvaliteta koji nudi (Direktiva Evropske komisije-Product Liability (85/374/EEC)).

Ocjena nivoa kvaliteta električne energije je bitan faktor kod procjene stanja EES. Ovo naročito dolazi do izražaja u uslovima deregulisanog tržišta električnom energijom, kada svi subjekti koji se nalaze u EES bivaju jako zainteresovani da spoznaju nivo kvaliteta robe kojom trguju. Savremena zakonska rešenja u oblasti energetike definišu relacije između subjekata u EES, a odgovarajućim pravilima i kodeksima se energetske subjekti obavezuju i u smislu kvaliteta isporučene električne energije. Dobro poznavanje nivoa kvaliteta koju isporučuje neki EES znači i realno odrediti vrijednost mrežne naknade za kWh koji taj sistem isporučuje, a koju potrošač treba da plati.

Poznavanje nivoa kvaliteta električne energije je takođe od ogromnog značaja i sa stanovišta pojave šteta kod potrošača. U uslovima evidentnih oštećenja na uređajima, vrlo je bitno znati egzaktni uzrok, odnosno da li su oštećenja posljedica narušenog nivoa nekog od pokazatelja kvaliteta energije. Dalje, tu je evidentan i problem u radu uređaja za mjerenje utrošene električne energije, kao i uređaja za zaštitu koji, u uslovima prisustva viših harmonijskih komponenti u osnovnom talasu napona ili struje, imaju određenu grešku mjerenja. Takva pogrešna mjerenja mogu rezultirati pogrešnim obračunom, tj. pojavom gubitaka ili nerealnih bilanasa, kao i neselektivnim ili nepouzdanim radom uređaja relejne zaštite, ako su oni zasnovani na indukcionom ili statičkom principu [4].

Nastavak u narednom broju...

SVIJET

EBRD pozajmio Ukrajini 300 miliona dolara za kupovinu gasa

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) potpisala je ugovor sa Ukrajinom, prema kome će Kijev dobiti 300 miliona dolara za kupovinu gasa.

Sredstva će biti prosljeđena Naftogazu za kupovinu 1,1 milijardi kubnih metara gasa od Rusije. "Gas će se koristiti za popunjavanje skladišta u Ukrajini uoči zime", saopštio je EBRD.

Rusija je prošle nedjelje ponovo počela da isporučuje gas Ukrajini, nakon što je Kijev platio Moskvi 234 miliona dolara avansa. Kasnije je Ukrajina uplatila još 136 miliona, ali to i dalje nije dogovorenih 500 miliona.

ENERGOPORTAL.INFO

Kina i Britanija grade zajedničku nuklearnu elektranu

Kina i Velika Britanija su dogovorile izgradnju zajedničke nuklearne elektrane u Velikoj Britaniji, koja bi trebalo da počne sa radom 2025. godine.

Vlasti Kine bi trebalo da finansiraju oko 30 odsto vrijednosti tog projekta. Nuklearnu elektranu će najvjerojatnije graditi francuska energetska kompanija EDF, u saradnji sa konzorcijumom koji predvodi kineska državna nuklearna kompanija CGN.

Britanska vlada navodi da će na izgradnji elektrane biti otvoreno oko 25.000 radnih mjesta te omogućeno dovoljno energije za napajanje šest miliona domova.

Nova nuklearna elektrana biće izgrađena pored dva već postojeća objekta u Hinkli Pointu.

ELEKTROENERGETIKA.INFO

MOL odustao od slovačke elektroprivrede

Mađarska naftna kompanija MOL je odustala od davanja ponude za kupovinu 66% udjela u najvećoj slovačkoj energetskej firmi Slovenské Elektrárne (SEAS). O tome je MOL izvijestio italijansku energetskej kompaniju Enel koja prodaje taj udio.

MOL je kupovinu planirao obaviti preko konzorcijuma, u kojem su njegova slovačka naftna kompanija Slovnaft i mađarska energetska MVM. Ipak, nije detaljnije objašnjeno zašto se odustalo od tog posla. Enel je u vezi prodaje vlasničkog udjela u SEAS-u pregovarao s MOL-om preko Slovnafta, iako je najozbiljniji kupac ostao češki energetskej holding EPH s kojim Enel pregovara već dva mjeseca.

ENERGETIKA-NET.COM

E.ON napustio proizvodnju u Sjevernom moru

Njemačka energetska kompanija E.ON prodala je svoju kompaniju u Norveškoj E.ON E&P Norge njemačkoj DEA Deutsche Erdoel.

Time je E.ON zapravo prodao i cijelo svoje poslovanje na istraživanju i proizvodnji nafte i gasa u Sjevernom moru. Vrijednost posla je 1,6 milijardi dolara. E.ON navodi da se odlučio za takav potez radi restrukturiranja imovine i poslovnih aktivnosti na domaćem tržištu.

ENERGETIKA-NET.COM

Kalifornija izglasala progresivne zakone za OIE

Kalifornija je izglasala zakon koji bi joj mogao pomoći da postane američki prvak u korišćenju obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti. Prema tom zakonu do 2020. najmanje 33 odsto energije treba da dolazi iz OIE, što forsira državu da u kratkom roku na mrežu doda značajan dio kapaciteta.

Do 2030. taj bi udio trebalo da bude 50 odsto. Postojeći kapaciteti koji iznose 18.400 GW, trebalo bi da se uvećaju za 4600 GW. Uz to, do 2030. ta bi savezna država mogla da uštedi dvostruko više energije kroz mjere energetske efikasnosti u proizvodnji energije i potrošnji u

stanovima, fabrikama i poduzetništvu.

Kalifornijski guverner, Džeri Braun, naložio je da emisija štetnih gasova do 2030. mora biti 40 odsto ispod nivoa iz 1990, a država je na dobrom putu da ostvari 33 odsto udjela OIE u ukupnoj potrošnji, što je zadato 2011.

ENERGETIKA-NET.COM

Obavještavamo sve zaposlene da sa **Optikom OPTOTIM** imamo sklopljen ugovor koji vam omogućava:

- Besplatna kontrola vida
- Akcijske cijene i kupovina na rate
- Veliki izbor dioptrijskih i sunčanih naočara najpoznatijih svjetskih brendova
- Sve vrste dioptrijskih sočiva vrhunskog kvaliteta
- Sve vrste kontaktnih sočiva
- Sunčane naočare sa dioprijom
- Kompletna usluga odmah, uz najsavremenije uređaje
- Stručno osoblje i profesionalni savjeti pri kupovini
- Garancija i sertifikat na sve proizvode
- Savršen odnos cijene i kvaliteta

SHE'S IN

VOGUE
eyewear

Adriana Lima in Rio de Janeiro, Brazil.

VOGUE-EYEWEAR.COM

**OPTIKA
OPTOTIM**

prepustite nama brigu o vašim očima!

Podgorica

The Capital Plaza
+382 20 671 106
tcp@optotim.me

Zgrada Maksim
+382 20 228 336
podgorica@optotim.me

Budva

SC TQ Plaza
+382 78 11 99 22
optikabudva@optotim.me

Kotor

SC Kamelija
+382 32 520 433
kotor@optotim.me

Bar

Centar Nova
poslovna zgrada
+382 30 308 061
bar@optotim.me

www.optotim.me

DOBROVOLJNI DAVAOCI

AKCIJA DOBROVOLJNOG DARIVANJA KRVI KLUBA
ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE U PLJEVLJIMA

PRIKUPLJENO 29 JEDINICA DRAGOCJENE TEČNOSTI

Mitar Vučković

U sedmoj ovogodišnjoj akciji članovi Kluba dobrovoljnih davalaca krvi Elektroprivrede Crne Gore prikupili su 29 jedinica životne tečnosti. Krv su dali zaposleni u termoelektrani „Pljevlja“ koja je u srijedu, 21. oktobra, obilježila 33 godine postojanja i uspešnog rada, a njima se pridružio i jedan broj članova Kluba iz Direkcije EPCG u Nikšiću.

Koordinatorica pljevaljske podružnice Kluba Elektroprivrede Crne Gore, Rada Kovačević, zadovoljna je akcijom i posebno činjenicom da se spisak dobrovoljnih davalaca krvi u termoelektrani stalno širi, kao i broj pomažućih članova.

- I tokom ove akcije pridružilo nam se nekoliko kolega koji su prvi put donirali krv namjereni da tako i nastave poštujući naravno dobro poznate principe dobrovoljnosti, anonimnosti i besplatnosti - kazala je Kovačevićeva.

Ona je naglasila veliku zahvalnost podružnici Sindikalne organizacije zaposlenih u TE „Pljevlja“, kao i menadžmentu termoelektrane, na finansijskoj i organizacionoj podršci u organizaciji akcije koja se tradicionalno održava povodom Dana TE. Klub dobrovoljnih davalaca krvi Elektroprivrede Crne Gore svake godine organizuje, samostalno ili u saradnji sa partnerskim Klubovima, desetak akcija doniranja dragocjene tečnosti: u Nikšiću, Plužinama, Podgorici, Beranama, Budvi, Žabljaku, Herceg Novom. Od osnivanja, 2007.godine Klub je organizovao više od 50 akcija dobrovoljnog darivanja krvi.

INTERVJU

MILADIN RADOVIĆ, GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK
IZDAVAČKE KUĆE „NAŠA ŠKOLA PET PLUS“

DJECI TREBA PRIBLIŽITI *energetske teme*

Olivera Vulanović

Miladin Radović

Poželjno je da djeca školskog uzrasta što ranije dobiju predznanja iz oblasti energetike, a naročito je korisno podsticati ih da se odgovorno odnose prema potrošnji, odnosno racionalnom korišćenju električne energije. Istovremeno, u njima treba buditi brigu i o zaštiti životne okoline. Upravo zbog toga, Elektroprivreda Crne Gore je uspostavila saradnju sa renomiranim izdavačkom kućom iz Podgorice „Naša škola pet plus“ preko čijih izdanja nastojimo da djeci na adekvatan način predstavimo zanimljive teme iz oblasti naše djelatnosti. Glavni i odgovorni urednik nekoliko dječjih časopisa: *Đače*, *Igra slova* i *Petica* koji su privukli veliku pažnju djece, *Miladin Radović*, govori o motivima i rezultatima saradnje sa našom kompanijom.

Da li se slažete da djeci treba što ranije približiti aktuelne energetske teme kao što su energetska efikasnost, obnovljivi izvori energije, štednja energije i čuvanje životne okoline?

Naravno, jer djecu od malih nogu treba edukovati i približiti im razne teme, pa i aktuelne energetske. Prije svega, zarad njihove budućnosti, oni se moraju naučiti, ne samo čuvanju, već i unapređivanju životne sredine. To, kao i štednja energije i vođenje računa, kako o obnovljivim, tako još više o neobnovljivim izvorima energije mora postati sastavni dio kulture njihovog življenja. A to se može postići, prije svega, usvajanjem znanja o tome šta je električna energija, šta nam znači, kako nastaje, kako se štedi... To nam upravo nude tekstovi u časopisima koji su vezani za teme o električnoj energiji. Ovo je, kao što sam rekao, dobra zamisao na kojoj treba istrajati. Samo znanje i ponašanje u skladu sa pomenutim vrijednostima omogućava nam sveopšti prosperitet

društva. Zbog toga smo zahvalni Elektroprivredi Crne Gore što je prepoznala potrebu i značaj da se, između ostalih, i ove teme tretiraju u našim časopisima.

Jesu li tekstovi u vezi sa elektroprivrednim temama doprinijeli boljem razumijevanju ove oblasti?

Mislim da su tekstovi vezani za elektroprivredu pravo opredjeljenje. Naišli su na opštu prihvaćenost, kako djece, tako i njihovih nastavnika. Prilagođenost tekstova određenom dječjem uzrastu doprinosi razumijevanju ovih tema i omogućava djeci da prošire svoja znanja iz ove oblasti. Kontaktirajući ih, saznajemo da su im pomenute teme sve prijemčivije. O tome svjedoči veliki broj komentara, pisama i crteža. Djeca u njima ispoljavaju razumijevanje ove oblasti koje je na zavidnom nivou.

Kojem uzrastu su namijenjeni Vaši časopisi?

Izdavačka kuća „Naša škola pet plus“ se opredijelila da izdaje časopise koji su namijenjeni djeci predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta. Trenutno izdajemo četiri časopisa: „Đače“, namijenjen djeci predškolskog uzrasta i prvog razreda osnovne škole; „Igra slova“, za učenike drugog i „Petica“, koju čitaju učenici od trećeg do petog razreda osnovne škole. Zbog velikog interesovanja uradili smo časopis na engleskom jeziku „Big Ben“, koji je namijenjen osnovcima, od petog do devetog razreda. Uz blagoslov Ministarstva prosvjete i Zavoda za školstvo, kao i Nacionalnog savjeta za obrazovanje, sva naša izdanja distribuiramo u sve predškolske ustanove i osnovne škole na području Crne Gore.

Publicistika za djecu je žanr u usponu. Daskoro je na cijeni bila samo beletristika. Ima li razlike između djece – čitalaca „onog“ i ovog vremena?

Pisati za djecu je uvijek bio težak i odgovoran posao. Djeca su najsuptilnija čitalačka publika, koju je teško prevariti. Ona izuzetno dobro procjenjuju šta vrijedi, a šta ne. Njima se jednostavno nešto ili sviđa ili ne sviđa. Slažem se sa Vama da sve više imamo knjiga za djecu. Nažalost, imamo dosta knjiga koje nijesu na nivou na kojem bi trebalo da budu. Istovremeno se, u eri kompjutera, susrećemo sa sve više izraženim problemom-krizom čitanja. Upravo se tu i ogleda razlika između čitalaca „onog“ i ovog vremena. Naime, nekada se mnogo više čitalo. Djecu su interesovale knjige raznih žanrova i odrastali su uz njihove junake. Sada su djeca sve više pored kompjutera, gdje su na internetu, fejbuku ili pak igraju razne igrice, najčešće neadekvatne njihovom uzrastu. Vremena i interesovanja za čitanje je sve manje, što opet ima za posljedicu smanjenje njihovog fonda riječi.

Da li je teško spojati edukativan i zabavan sadržaj kako bi se djeca zaintrigirala?

Naravno da jeste. Uvijek se iznova javlja upravo ovaj problem, to jest, kako u časopisima spojiti ova dva bitna momenta. Naši časopisi prate nastavni plan i program Ministarstva prosvjete. Te edukativne sadržaje mi im približavamo na jedan njima zanimljiv i zabavan način. Rješavajući brojne zahtjeve koji se pred njih postavljaju, djeca se zabavljaju, uče i stiču nova znanja. Nastavnici, koristeći naše časopise mogu da realizuju po desetak časova mjesečno.

Koliko uspijevate u namjeri da najmlađim čitaocima predstavite ozbiljne teme poput određenih privrednih djelatnosti?

Sve što su teme „ozbiljnije“ to ih je teže približiti djeci. Vrijeme u kojem živimo i sve brže sazrijevanje djece i te kako zahtijevaju da i te teme nađu mjesto u našim časopisima. Naši vrijedni timovi na čelu sa urednicima na suptilan način obrađuju te teme i djeci ih čine interesantnim. To je upravo i jedan od kvaliteta naših časopisa.

SA SVIH MERIDIJANA

BMW PROŠIRUJE FLOTU ELEKTROMOBILA

BMW će ponuditi kupcima i treći model iz "i" serije, potvrdio je šef bavarskog proizvođača, Harald Kriger. Kriger je izjavio za njemački list "Die Zeit" da će novi električni model biti predstavljen u "bliskoj budućnosti" ali nije precizirao kada će se to dogoditi. Prema njegovim riječima, taj automobil biće veći od BMW-a i3.

Kada je riječ o modelu i3, Kriger se pohvalio da se prodaja u 2015. gotovo udvostručila u poređenju sa prethodnom, 2014. godinom. On je najavio da će u naredne 3-4 godine BMW unaprijediti njegove tehničke karakteristike i performanse. Nakon poboljšanja, automobil će imati veću autonomiju u vožnji sa jednim punjenjem baterija.

BMW-ova "i" serija elektrifikovanih modela trenutno se sastoji od dva automobila. BMW i3 kreće se isključivo uz pomoć električne energije, a u ponudi je i varijanta sa produženim radijusom koja pored električnog ima i mali dvocilindarski benzinski motor.

Benzinac ne prenosi snagu na točkove, već služi isključivo kao generator električne energije. BMW i3 pogon dobija od elektromotora koji razvija 170 ks (125 kW). Snaga se prenosi na zadnje točkove, a vozaču je na raspolaganju konstantnih 250 Nm obrtnog momenta.

Drugi model u "i" floti je sportski kupe BMW i8. Ovaj automobil je pogonjen "Plug-In" hibridnim sistemom koji se sastoji od trocilindarskog 1.5 litarskog TwinPower turbo-benzinca snage 231 ks (170 kW) i 320 Nm, i elektromotora sa 131 ks (96 kW), prenose agencije.

Benzinski motor pokreće zadnje točkove pomoću automatskog šestobrzinskog mjenjača, dok elektromotor, koji se napaja iz litijum-jonske baterija od 5 kWh, šalje snagu na prednju osovinu.

energoportal.info

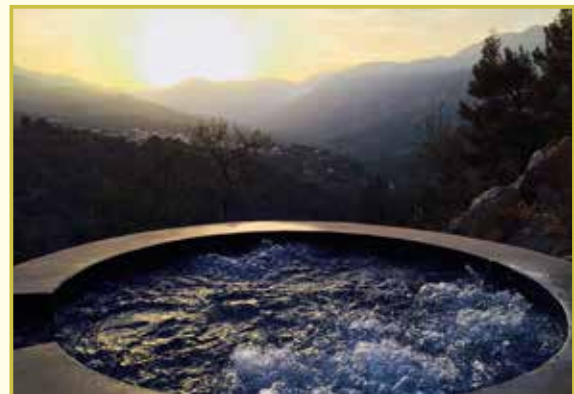
ŠPANIJA: EKO HOTEL URONJEN U ZELENILU

Svi koji žele da pobjegnu od gradske vreve i odmore se u ekološki prihvatljivom luksuzu, trebalo bi da razmislite o hotelu "ViVood Landscape", koji je smješten u španskom mjestu Guadelest.

Ovaj hotel nalazi se u prelijepoj dolini udaljenoj sat vremena vožnje od Alikantea, a radi se o objektu koji je namijenjen isključivo odraslima, sastoji se od 25 montažnih apartmana koje pokreću obnovljivi izvori energije, te garantuju mir i tišinu kako bi duh i tijelo bili u potpunosti opušteni za vrijeme i nakon boravka.

Hotel je dizajniran na način da posjetioci imaju direktan dodir sa prirodom uz minimalni uticaj na istu. Svi objekti obloženi su drvetom te su povišeni od površine tla kako bi se izbjeglo mijenjanje izvorne topografije. Iz svih apartmana pružaju se jedinstvene vizure, a prilikom izgradnje su korišćeni lokalni materijali i lokalna radna snaga.

Hotel slijedi "eko-friendly" filozofiju i kod proizvoda koji se koriste pa tako gosti mogu uživati u jelima napravljenim od lokalnih namirnica. Kuhinja i restoran na krovu imaju instalirane solarne panele, a recikliranje je proces koji se koristi u svim aktivnostima objekta.

croenergo.eu

SPORT I REKREACIJA

ŠAH

ŠAHISTI OSMI U PREMIJER LIGI

Marko Burić

Šahovski klub "Elektroprivreda" osvojio je osmo mjesto u Premijer ligi Crne Gore. Šahovski klub "Elektroprivreda" nije na najbolji način počeo takmičenje u Premijer ligi Crne Gore. "Elektroprivreda" je u prvom kolu doživjela iznenađujući poraz od ŠK

"Rudar" sa 2.5:3.5. U drugom kolu naši šahisti bili su slobodni, zbog odustajanja ŠK "Rumija", a u trećem je uslijedio ubjedljiv poraz od ŠK "Mladost" 1:5.

Nakon poraza od Rudara i Mladosti ŠK "Elektroprivreda" izgubio je u četvrtom kolu od ŠK "Budućnost" 1.5:4.5. Loša serija se nastavila i protiv "Crnogorca" - 2.5:3.5. Velemajstor Kontić kod vođstva Cetinjana 3:2 imao je dobijenu poziciju, ali je napravio pogrešan potez sa damom, pa je protivniku ponudio remi.

Ipak, nakon očajnog starta "Elektroprivreda" je bolje zaigrala i uspjela da izbori opstanak u Premijer ligi. Poslije prve pobjede protiv "Bijele" 4.5:1.5 uslijedile su još dvije. Prvo je pala "Mimoza" - 3.5:2.5, a zatim i Kotor - 4.5:1.5.

U posljednjem kolu "Elektroprivreda" je poražena od "Nikšića" minimalnim rezultatom - 2.5:3.5, pa su naši šahisti morali da se zadovolje osmim mjestom.

ŠK "Budućnost" ubjedljivim igrama odbranio je titulu sa maksimalnim učinkom. Drugo mjesto pripalo je "Crnogorcu", a treće "Mimozi".

TABELA PREMIJER LIGE:

Rt.	Team	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TBT
1	SK Budućnost	*	3½	2½	6	5	4	5	4½	5½	*	16
2	SK Crnogorac	2½	*	3	5	3	3	5	3½	3½	*	11
3	SK Mimoza	2½	3	*	3	4	3½	3	2½	4½	*	9
4	SK Mladost	0	1	3	*	2½	3½	3	5	3½	*	8
5	SK Bijela	1	3	2	3½	*	2½	3	1½	3½	*	8
6	SK Rudar	2	3	2½	2½	2½	*	5	2½	3½	*	7
7	SK Nikšić	1	1	3	3	3	1	*	3½	3½	*	7
8	SK Elektroprivreda	1½	2½	3½	1	4½	2½	2½	*	4½	*	6
9	SK Kotor	½	½	1½	2½	2½	2½	2½	1½	*	*	0
10	SK Rumija	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	0

SASTAV ŠK "ELEKTROPRIVREDA":

9 ŠK Elektroprivreda Rating: 0.2180

Pl.	Ime	W/Rg	FID
1	GM Bogdanović Bojan	2520	SRB
2	GM Mijović Miroslav D	2493	SRB
3	IM Mijević Goran	2376	MNE
4	IM Konić Ogorjije	2314	MNE
5	Milović Jovan	2330	MNE
6	FM Aleksić Radoslav C	2288	MNE
	WSM Milović Aleksandra	2194	MNE
	Uroš Milan	2083	MNE
	Moždžević Marko	2083	MNE
	Đorđević Zoran	0	SRB

Svijet je pozornica na kojoj svako igra svoju ulogu.

William Shakespeare

Jedini način da se oslobodite nekog iskušenja jeste da mu podlegnete.

Oscar Wilde

Glupost je najneobičnija od svih bolesti - od nje ne pati bolesnik, nego svi ostali.

Žak Prever

Ništa u životu ne razveseljava tako kao kad nas gađaju, pa promaše.

V.Čerčil

Čovjek koji ne pravi greške obično ne radi ništa.

Filips

Svjetlo koje čovjek upali za sebe - svijetli kasnije i drugima.

Artur Šopenhauer

U ljubavi, kao i u religiji, sve počiva na osećanju i na vjerovanju u nevjerojatno.

Jovan Dučić

Ljubav je beskrajna tajna jer nema ničega što bi je moglo objasniti.

Tagore

Ljubav je poput rata: lako ju je započeti, ali vrlo teško zaustaviti.

H.L. Mencken

MUDRE MISLI

..... tanja.nikcevic@epcg.com

SPORT I REKREACIJA

KOŠARKA I MALI FUDBAL

USPJEŠAN DEBI KOŠARKAŠKOG KLUBA EPCG

Marko Burić

Košarkaški klub EPCG trijumfova je u svom prvom zvaničnom meču. KK EPCG je u prvom kolu Biznis lige Crne Gore bio bolji od Centralne banke sa 45:36.

Naša ekipa se mučila u prvom dijelu meča, promašili smo nekoliko zicera i na taj način dozvolili CBCG da ostane u igri gotovo do samog kraja. Ipak, boljom igrom u trećoj i četvrtoj četvrtini naši košarkaški zaslužen su došli do trijumfa.

Najefikasniji u pobjedničkoj ekipi bio je Vukotić sa 18 poena, a istakli su se još Đordan sa devet i Eraković sa sedam poena.

Centralna banka CG – EPCG 36:45 (6:5, 15:20, 6:12, 9:8)

Centralna banka CG: Drašković 7, Vučeraković, Jovović 3, Kaluderović 9, Đurišić 2, Jovičević, Terzić, Marković 15.

EPCG: Banović, Vojičić 1, Gardašević, Brkuljan, Đordan 9, Damjanović, Drašković 4, Eraković 7, Burić, Kadić 4, Vukotić 18, Vukčević 2.

Za KK EPCG u sezoni 2015/16 nastupaju: **Marko Vojičić (kapiten), Bojan Đordan, Dragan Kadić, Đoko Banović, Dejan Damjanović, Jovan Brkuljan, Žarko Drašković, Vladimir Vukčević, Marko Burić, Dragan Gardašević, te kao „stranci“ – Miodrag Eraković i Miljan Vukotić.** Službena lica su **Darko Jevrić (trener) i Vladimir Bojičić (trener i Tim lider).**

KMF EPCG: DVIJE POBJEDE I PORAZ NA STARTU AMATERSKE LIGE MALOG FUDBALA NIKŠIĆ

Marko Burić

Klub malog fudbala EPCG upisao je dvije pobjede i poraz na startu ovosezonske Amaterske lige malog fudbala Nikšić.

Naši fudbaleri zabilježili su ubjedljivu pobjedu na startu Lige. KMF EPCG je u prvom kolu opštinske lige savladao "Rudnik uglja" sa 9:3. Naš tim u pot-

punosti je nadigrao protivnika i zaslužen upisao ubjedljiv trijumf. Najraspoloženi u pobjedničkoj ekipi bio je **Ivan Čolaković** sa pet pogodaka.

EPCG je u drugom kolu savladala "Vatrogasno" sa 7:4. Neizvjesno je bilo samo u prvom poluvremenu, ali u drugom je EPCG boljom i organizovanijom igrom lako privela meč kraju. Nakon dva rutinska trijumfa na startu nikšićke lige, protiv Rudnika uglja i Vatrogasnog, KMF EPCG ubjedljivo je poražen od Sportskog centra - 1:7. Naša ekipa igrala je u znatno oslabljenom sastavu, a teško je bilo parirati protivniku sa samo jednom zamjenom.

KMF ED PODGORICA: PORAZ I DVA REMIJA

Klub malog fudbala ED Podgorica upisao je poraz i dva remija na startu ovosezonske Minifudbal lige Podgorica.

Komšiluk Pab Stari Aerodrom bio je bolji od ED Podgorica u prvom kolu Grupe B sa 7:2, dok su u naredna dva kola distributeri upisali dva remija. U drugom kolu Podgoričani su odigrali 2:2 protiv Pro Linka, a istim rezultatom završio se i meč trećeg kola protiv Dadexa. ED Podgorica je vodila 2:0 protiv Dadexa, ali je ispustila prednost i dozvolila protivniku da upiše bod.

NAŠ GOST

NIKOLA GUŠIĆ – DŽUDISTA

ŽELI REZULTATE KOJI ĆE SE PAMTITI

Tekst i fotografije: *Andrija Kasom*

DVADESETTROGODIŠNJI NIKOLA GUŠIĆ, ČLAN DŽUDO KLUBA »AKADEMIK« IZ NIKŠIĆA, PROFESIONALNO SE POSVETIO OVOM SPORTU SA ŽELJOM DA DOSTIGNE VRHOVE O KOJIMA JE SANJAO KAO TRINAESTOGODIŠNJAK. UPORNOST I ISTRAJNOST SU GA DOVELA DO MNOGIH MEDALJA I PRIZNANJA, KOJE JE NEMOGUĆE NABROJATI ODJEDNOM. OSVAJAČ JE PRVIH MJESTA NA: EUROPEAN CUP FOR SENIORS (BEOGRAD 2011, SARAJEVO 2012, BEOGRAD 2014); NA 15TH I 16TH GAMES OF THE SMALL STATES (LUXEMBURG 2013, REYKJAVIK 2015). OSIM EVROPSKE SCENE OKITIO SE I PRIZNANJIMA U CRNOJ GORI: PROGLAŠEN JE OD STRANE DŽUDO SAVEZA ZA NAJBOLJEG MLADOG TAKMIČARA 2011. I 2012. GODINE, DOBITNIK JE CRNOGORSKOG OSKARA 2013 ZA NAJBOLJEG MLADOG SPORTISTU, NAJBOLJI JE SPORTISTA NIKŠIĆA I NAJBOLJI SPORTISTA CRNE GORE U 2014. GODINI. POSTIGNUTI REZULTATI SU ZA DIVLJENJE, NA NJIMA SE NIKOLA NEĆE ZAUSTAVITI, JER CILJ MU JE DA SE POJAVI NA OLIMPIJSKIM IGRAMA.

Sa trinaest godina si počeo da treniraš džudo, a danas se boriš za bodove koji bi te odveli na Olimpijske igre, koje su san svakog sportiste. Reci nam nešto o svojim sportskim počecima?

Sjećam se tih godina i početnih koraka u ovom drevnom borilačkom sportu, koji je za mene još od malih nogu smisao života. Zagazio sam duboko i idem dok ne ispunim svoj cilj, osvajanje najvećih priznanja. Nadam se da ću do njih i doći, jer u životu sam uporan i istrajan do kraja.

Osvojio si veliki broj medalja i priznanja. Izdvajaš li neku koja ti je posebno draga i zbog čega?

Imam ih dosta, jedna soba mi je okićena medaljama i priznanjima. Sve su podjednako drage, ali ipak bih izdvojio moju prvu bronзанu medalju sa Prvenstva Evrope za juniore. Bio sam mlad, željan velikih rezultata. Osvajanjem te medalje, koja je na mene izuzetno stimulativno djelovala, moja karijera je počela da ide uzlaznom putanjom. Želja mi je da ostvarim rezultate koji će se pamtiti i biti zapisani u istoriji džudo sporta.

Najuspješniji svjetski trener, Italijan Enco Gamba, čestitao ti je na pobjedi protiv aktuelnog olimpijskog pobjednika, njegovog učenika. Što ti ta čestitka znači?

Moram priznati, počastvovan sam čestitkom od strane najboljeg i najuspješnijeg trenera svijeta. Postao sam prepoznatljiv, kada je ovaj sport u pitanju. Poslije ovog uspjeha, u meni je želja da proslavim državu i sebe na najvišoj sceni postala još veća.

Crnogorski olimpijski komitet dodijelio ti je stipendiju, što je takođe veliko priznanje za jednog mladog sportistu. Da li će ti to omogućiti da mnogo rasterećenije prilaziš pripremama i učešću na novim takmičenjima?

Stipendija mi puno znači za pripreme do Olimpijade, mada za neki veći i kompletniji program ona ne može pokriti sve troškove. Nadam se da će troškove mog programa podržati i Džudo savez Crne Gore.

Član si nikšičkog džudo kluba „Akademik“; za koji se može reći da je »rasadnik« talenata. Što ti klub pruža?

Od početka treniranja član sam »Akademika«, koji zaista jeste rasadnik talenata i velikih šampiona. Uvijek je to bio i uvijek će biti. Od kluba primam stipendiju koja je solidna, imam dobre uslove za trening i sparing partnere.

Na koji način se postaje dobar džudista i šta je to najljepše što ovaj sport pruža pojedincu?

Da bi se postao dobar džudista potrebno je mnogo rada, truda i zalaganja. Do cilja se može doći postepeno, jer uspjeh se ne može postati preko noći. Potrebne su godine rada i odricanja od mnogih stvari koje čine život mladih ljudi, koji su van sporta. Pojedincu džudo sport pruža osnov da može biti uspješan u životu, da izgradi svoju ličnost. Iz tih razloga džudo je proglašen najboljim sportom za godišta od šest do dvadeset i dvije godine.

Kako izgleda jedan tvoj dan u toku priprema za takmičenje?

Pripreme su duge i naporne, treniram po dva puta dnevno, a samo jedan slobodan dan u nedjelji priuštim sebi. Najteže mi pada skidanje kilograma, jer u danima kada nema takmičenja, malo se opustim. Izuzetno su bitne i psihicke pripreme, analiziranje boraca sa kojima ću se sastati.

Pored uspješne karijere, istovremeno i studiraš. Da li je teško uskladiti sve obaveze i na jednom i na drugom polju?

Teško je uskladiti sve obaveze. Moram priznati, studiranje na fakultetu UDG – Sportski menadžment, malo sam zapostavio iz razloga što sam profesionalno posvećen džudou. Ima mnogo odricanja, ako je čovjek profesionalno posvećen ovom sportu. Mora se zapostaviti dobar dio privatnog života.

Šta te očekuje u narednom periodu?

U narednom periodu očekuju me mnoga takmičenja koja se boduju za Olimpijske Igre, turniri Grand Slam, Grand Prix...i sada sam cijelim bićem posvećen pripremama. Želim svojim rezultatima dokazati i pokazati posvećenost džudou.

PUTOPISNA REPORTAŽA

DURMITORSKI PRSTEN

DA NE POSTOJI TREBALO BI GA IZMISLITI

III dio

Tekst i fotografije: *Andrija Kasom*

O DURMITORSKOM PRSTENU SAM SLUŠAO NAJLJEPŠE PRIČE, PRIČE KOJE SU U MENI POKRENULE ŽELJU DA GA PROĐEM. MNOGI SU MI OBEĆAVALI DA ĆEMO GA SKUPA PROĆI. PROŠLA JE JEDNA, DRUGA GODINA... OBEĆANJA SU OSTALA PRAZNE RIJEČI KOJE JE VJETAR ODNIO ISTOG TRENUTKA KADA SU IZGOVORENE... DONOSIM ODLUKU, ZADNJE AVGUSTOVSKE SUBOTE KREĆEM U OSTVARIVANJU SVOJE ŽELJE. DURMITORSKOM PRSTENU, DUŽINE SEDAMDESETTRI KILOMETRA, POSVETIO SAM SEDAM-OSAM SATI, NIJESAM MOGAO MANJE, LJEPOTE STOŽINE, SEDLA, DOBROG DOLA, PRUTAŠA, SELA PIŠĆE, TRSE, NEDAJNOG, KANJONA SUŠICE, ČAROBNE MALE CRNE GORE, MOMČILOVOG GRADA SU ME NA SVAKOM KORAKU STOPIRALE, A SUNČAN DAN SA PLAVETNILOM NEBA I RIJETKIM BIJELIM OBLACIMA KOJI SU NEPRESTANO IGRALI SVOJU IGROU, BIO JE NAGRADA ZA MOJE STRPLJENJE I ČEKANJE...

KANJON SUŠICE I TARE - VIDIKOVAC KOJI OSTAVLJA BEZ RIJEČI

Na desetom kilometru od Trse, nalazi se selo Nedajno, kroz koje sam samo prošao, a zaustavio sam se na njegovom kraju, na mjestu na kojem se nalazi vidikovac, sa kojeg se pruža nevjerovatan pogled na kanjon Sušice i Tare. Mjesto je lijepo sredeno, sa drvenim klupama za odmor, valjalo bi tu više uživati, fotografisanje je neminovno. Pogled »puca« na sve strane: sa lijeve strane ko na dlanu vidite Nedajno, ispod vas se pruža nevjerovatan kanjon Sušice i Tare, a sa desne strane na obroncima kanjona obrisi Male Crne Gore, Donjeg Sela.

KANJON SUŠICE - BILO JE I ADRENALINA BILO JE I STRAHA

Od Nedajna, jedno tri kilometra vodi makadam, da bi se nakon toga nastavilo asfaltom kroz kanjon Sušice. Vožnja kanjonom je posebna priča. Vozite se uskim putem kroz šumu, osjećate divljinu i netaknutu prirodu na svakom pređenom metru. Pro-laskom pored strmih i »ranjenih« strana, koje je izazvalo probijanje puta, nailazi se na male odrone, pa nije ni čudno što kod vozača stvara malu dozu straha, ne zna što ga čeka iza krivina, kako bi se mimoišao sa vozilom iz suprotnog smjera na velikim

nizbrdicama. Međutim, tog popodnevna jedini sam bio koji se uputio tuda. Osim srne koja se pojavila ispred mog auta, nikoga sreo nijesam. Prežaliti ne mogu, što u tom trenutku nijesam imao foto-aparat u ruci, da zabilježim fascinantant srnin pogled, i ona je bila iznenadjena susretom, koliko i ja. Ne mogu prežaliti i što nijesam uslikao pticu plavih krila koja je stajala na jednoj suvoj grani. Tek tada sam postao svjestan prednosti suvozača.

U motelu »Sušica«, koji se nalazi pored samog toka rijeke, napravio sam kratku pauzu, tek toliko da predahnem od ljepote.... Zadržao bih se više da je bilo Sušičkog jezera, ali u ljetnjim mjesecima presuši, njegovu površinu zamijeni zelena trava. Od motela je uslijedila vožnja uz kanjon, velikom uzbrdicom. Na ovoj strani kanjona je veliki

broj prekinutih sipara kroz koje je prošao put, i ovdje su mali odroni neminovnost i u ljetnjim danima. Na prvom proširenju sam morao stati, pogledati u provaliju, na čijem dnu je Sušičko jezero, zabilježiti nestvarnu lijepu boju stijena koje sa zelenom prirodom daju nevjerovatan spoj i kontrast.

Prolazak kroz kanjon nikad neću zaboraviti!

ČUDESNA MALA CRNA GORA

Nakon pređenih sedam kilometara od motela Sušica ukazalo se selo Mala Crna Gora. Selo koje se dijeli na Gornje i Donje, osvaja ljepotom: male drvene kućice, male ograđene bašte pored njih, a malo dalje čudne kolibice ugrađene u zemlju (kasnije sam čuo da se koriste za smještaj alata, stoke...)... Nevjerovatna arhitektura, sa dušom. Uvijek sam se divio našim precima koji su gradili tradicionalne kuće, bilo

da su od kamena ili drveta, il' od oboje. Te kuće, ti objekti bili su u harmoniji sa okolinom. Nikad mi neće biti jasno, zašto takve objekte ne održavamo, gradimo na mjesta na kojima su nekada postojali, bili bi prava atrakcija za turiste, od njih bi se moglo dobro živjeti...

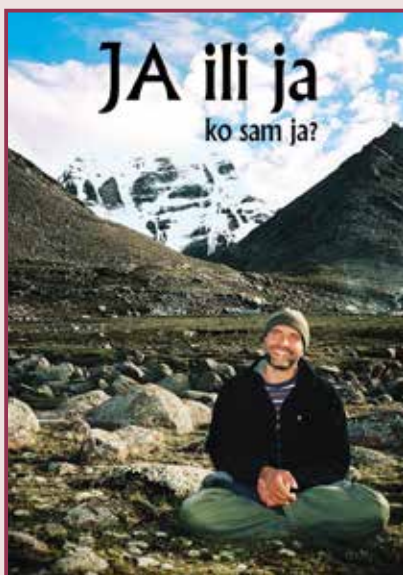
Na prostoru Male Crne Gore, mamilo me je sve viđeno i tu sam satima mogao ostat. U jednom trenutku, iznenada, pojavili su se crni oblaci koji su velikom brzinom pokrivali nebo, najavljujivali kišu. Grabio sam da uhvatim što više detalja i ovo je bilo prvo mjesto na kojem sam sa fotografisanjem žurio. Nijesam pogriješio, kišne kapi su polako počele da me tjeraju sa ovih prostora. Uslijedio je put ka »Momčilovom gradu«, kiša je stalno pojačavala.

Što na kraju reći...?

Hvala Durmitorskom prstenu što postoji!

PREPORUKE ZA ČITANJE

JA ILI JA, KO SAM JA? /LAZAR TRIFUNOVIĆ/

Nakon završenog medicinskog fakulteta u Novom Sadu, dr Lazar Trifunović je zapao u psihičku krizu, a kako bi sebi našao lijek krenuo je da putuje. Iz tih putovanja, u formi putopisne autobiografije, nastala je knjiga "JA ili ja, ko sam ja?" koja donosi priču o dva puta na koja je autor krenuo. Jedan put vodio ga je širom planete: od zemalja Evrope, Azije, Afrike do Amerike, a drugi put vodio ga je na putovanje unutar samog sebe.

Kako bi se oslobodio svih nemira, očaja, unutrašnjih previranja i svih neprijatnih osjećanja, iz Novog Sada se uputio u London. Međutim, u Londonu je samo na kratko osjetio olakšanje, pa su ubrzo uslijedila putovanja širom planete. Ni sva ta putovanja nijesu donijela olakšanje, pa je shvatio da je jedini način da se oslobodi svojih muka da promijeni smjer svojih putovanja. Da krene da putuje unutar sebe.

Dr Trifunović navodi, da je na svim ovim putovanjima došao do zaključka da postoji put za koji nam ne treba pasoš, viza, novac, niti bilo šta drugo sem smjelosti. Smjelosti da se suočimo sa najcrnjim djelovima naše ličnosti i promijenimo ih, jer ono što nosimo u sebi, bez obzira gdje pošli, zauvijek ostaje u nama.

Putovanja po planeti, navela su ga na proučavanje različitih kultura, filozofija, tradicija, dala smisao njegovom životu, ali i njegovom pisanju. Naime, Dr Trifunović prvi put je nešto zapisao prije dvadesetak godina, sa nadom da će sve te zabilješke nekada prerasti u knjigu. Kako da sva ta nepovezana putovanja i zabilješke sa njih poveže u jednu cjelinu, došao je na ideju jednog popodneva, dok je sjedio u zen bašti Kodaji-Đi hrama, u Kjotou u Japanu. Tog popodneva pojavila mu se jasna konstrukcija knjige "Ja ili ja, ko sam ja?".

- Preda mnom je jedna dosta neobična knjiga, sa takođe dosta neobičnim naslovom: „JA ili ja, ko sam ja?“ – o kojoj treba nešto da napišem. Čija je to knjiga? Lazara Trifunovića, lekara iz Novog Sada - sada već mogu da kažem (pošto sam knjigu pročitao), ne samo autora dosta neobične knjige, već autora, sasvim neobičnog čoveka. Čovjeka-putnika (homo viator), ne samo svjetskog, već kosmičkog Putnika. Zašto kosmičkog? Iz prostog razloga što je Lazar Trifunović, putujući planetom Zemljom, posjećujući sve njene kontinente, uporedo putovao iznutra, kroz lavirint svog duševno-duhovnog života - iz predgovora, akademik Vladeta Jerotić.

IN MEMORIAM

Slobodan Šebek (1958-2015)

Dana 27. oktobra 2015. godine iznenada je poslije kratke i teške bolesti umro, u 57. godini života, kolega Slobodan Šebek. Bio je zaposlen u FC Distribucija, tačnije radio je kao elektromonter u Operativnoj direkciji u Regionu 6. U EPCG zaposlio se 01. juna 1982. godine. Slobodan Šebek je sahranjen 29. oktobra 2015. godine na groblju u Nje-gnjevju u Bijelom Polju. Ostaće upamćen kao uzoran radnik, dobar drug i kolega. Iza sebe je ostavio suprugu Živanu, kćerku Ivanu i sinove Iliju i Slavka.

IT SVIJET

“ZAJEDNIČKO ISKUSTVO” NOVA VIRTUELNA REALNOST

Virtuelna realnost (VR) može nekog da pretvori u lik iz filma, a ono što je najbolje od svega jeste činjenica da se to iskustvo može podijeliti sa nekim. Za “Oculus Story Studio” to je prvi korak ka tome da virtuelna realnost postane još više društvenija.

Ovaj studio koristi njihov kratkometražni film “Lost”, predstavljen u toku protekle godine na “Sundance” događaju, kao pilot program. Bez obzira da li se radilo o filmu ili igrici, većina VR aktivnosti ima jednu zajedničku stvar, a to je da obezbjeđuju individualni doživljaj. Upravo to je ono što “Oculus” želi da izmijeni.

Nedavno predstavljeni “Lost Director’s Cut” film je zapravo blago modifikovana verzija filma koji je predstavljen u januaru, a ono što ga čini drugačijim jeste nova društvena komponenta koju “Story Studio” naziva “zajedničkim iskustvom”. U suštini, ova komponenta omogućava da dva gledaoca, svaki sa “Oculus” headset-om na glavi, budu dio istog svijeta te da ga istovremeno istražuju.

U slučaju “Lost Director’s Cut”, dva gledaoca su bili svici u filmu, imali su mogućnost da se međusobno gledaju te da lete jedan prema drugom dok se radnja filma nesmetano odvijala. Maks Plank, tehnički direktor “Story Studio” navodi da je njihova želja da ispričaju priču u kojoj ljudi mogu zajednički uživati, kao i da se ljudima koji se bave kreiranjem

filmova pokaže koliko daleko mogu ići uz virtuelnu realnost te da im se ukaže da ne moraju da razmišljaju samo o iskustvima za jednu osobu.

Edvard Sači, kreator “Story Studio”, vjeruje da virtuelna realnost ne mora da bude izolovana, već da o VR treba misliti kao o nečemu što se može raditi sa prijateljima te da je to nešto u okviru čega je moguće razgovarati i sa prijateljima istraživati VR svjetove. On smatra da je budućnost filma upravo u virtuelnoj realnosti te da se linija između filma i MMO igara sve više gubi.

“Lost Director’s Cut” je dodatno unapređen novim engine-om za zvuk koji nosi naziv “Spatial Audio” i koji korisnicima omogućava da čuju elemente filma bazirane na informaciji iz kojeg pravca zvuk dolazi. Na primjer, ukoliko ptica prelijeće preko vas, čućete zvuk krila i kako ptica leti iznad vas. Osnovna ideja je vizuelni doživljaj ukombinovati sa zvukom.

Ono što “Story Studio” radi samo je početak onoga što će VR obezbijediti. “Oculus Story Studio” ima želju da pomogne virtuelnoj realnosti da se razvija kao platforma, a u njihovom zvaničnom saopštenju se navodi da će sva svoja saznanja u ovom polju podijeliti sa drugima sa ciljem dodatnog napretka i razvoja onoga što virtuelna realnost nudi.

34.

kolo nagradne igre za zaposlene "BUDI U TOKU, BUDI U IGRI"

PODIJELJENO 16 VRIJEDNIH NAGRADA

SINDIKALNA ORGANIZACIJA ZAPOSLENIH EPCG (SOZ), I U OVOM KOLU, NAGRADILA PET ZAPOSLENIH SA PO 100 EURA, A SINDIKALNA ORGANIZACIJA EPCG (SO) PET ZAPOSLENIH PO 50 EURA. TRADICIONALNO, LOVČEN OSIGURANJE AD OBEZBIJEDILO GODIŠNJE OSIGURANJE KUĆE ILI STANA, DOK OPTIKA "OPTOTIM" POKLANJA DVA VAUČERA OD PO 50 EURA ZA KUPOVINU U NJIHOVIM OBJEKTIMA. KOMPANIJA M:TEL OBEZBIJEDILA TRI VRIJEDNE NAGRADNE.

DOBITNICI NOVČANE NAGRADNE SOZ (100 EURA):

1. Matije Šljivančanin (ED Žabljak)
2. Željko Utješinović (Direkcija)
3. Zoran Popović (Region 5)
4. Slavko Mugoša (ED Podgorica)
5. Veselin Đurović (HE "Perućica")

DOBITNICI NOVČANE NAGRADNE SO (50 EURA):

1. Elena Pantović (ED Mojkovac)
2. Marija Bakoč (FC Snabdijevanje)
3. Sabrija Selović (Ulcinj)
4. Ratko Miranović (FC Distribucija)
5. Vito Čepić (TE "Pljevlja")

DOBITNICI NAGRADA KOMPANIJE M:TEL:

1. Goran Vasović (HE "Piva") - Modem Alcatel X602
2. Vlado Lekić (ED Bar) - Telefon Samsung 5310
3. Slavko Hrvacević (Direkcija) - Telefon HTC Desire C

VAUČERE OD 50 EURA ZA KUPOVINU U OPTIKAMA "OPTOTIM" DOBILI SU:

1. Lazar Pravilović (Region 2)
2. Vladimir R. Nikčević (Direkcija)

Nagrada Lovćen osiguranja A.D. Podgorica pripala je **Seadu Mrziću (TE "Pljevlja")**.

KOMISIJA ZA IZVLAČENJE:

Svetlana Gardašević (SOZ), Miodrag Pantić (SO) i Miodrag Vuković (Direkcija za odnose sa javnošću)

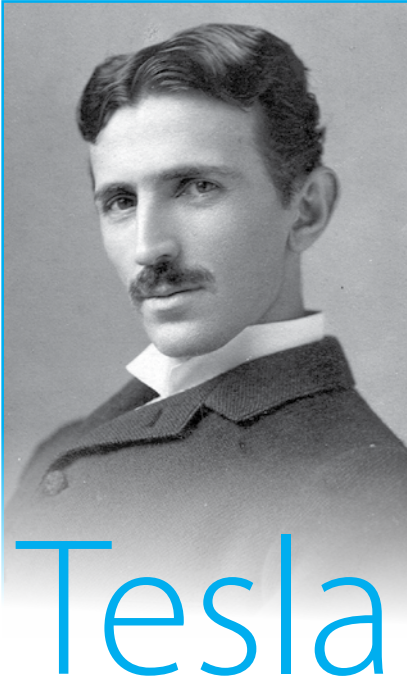
Dobitnicima čestitamo, ostalima više sreće u narednom kolu.

NAPOMENA: Poštovane kolege, obavještavamo Vas da ćemo u obzir uzimati samo kupone sa tačnim odgovorom na nagradno pitanje. Istovremeno, podsjećamo Vas da se, shodno pravilima, učesće u nagradnoj igri obezbjeđuje popunjavanjem isključivo jednog kupona. Svi oni koji budu slali dva ili više kupona, kao i kuponi sa netačnim ili bez odgovora biće unaprijed diskvalifikovani!

REDAKCIJA

NAGRADNO PITANJE U OVOM KOLU:

Koliko je potpisano protokola tokom akcije Podijelimo teret III?

Tesla

Induktivno predviđanje u Teslinom radu je veoma rijetko, ako ga uopšte i ima. Njemu je svojstven specijalan tip deduktivnog predviđanja koji počinje slikom, nastavlja se uvidom u geometrijski princip, iz koga se, dakle, tek u trećem koraku obrazuje tzv. opšti stav izražen matematički, tj. nekom relacijom brojeva. Dalji tok je uobičajen hipotetički stav koji se odnosi na nepoznatu činjenicu, na primer, parametre rada konkretnog aparata i slijedi iz opšteg stava kao njegova posledica. Teško je razumjeti činjenice na kojima Tesla insistira u opisima načina pomoću kojih je dolazio do izuma, a to je da jasna slika izuma prethodi čak i samom shvatanju principa koji ga vode do njegove realizacije. I kako sam kaže, on je metodu misaonog eksperimentisanja vremenom do te mjere usavršio da je bio u mogućnosti da obavi sve korekcije svoje zamisli u umu, bez i jedne fizičke probe.

SKANDINAVKA

Autor: Marko Burić	Naziv TS iz Žabljaka na slici...	Američka serija	Bezalkoholno piće	Prvi korak u spasavanju života		Američki pjesnik Edgar Alan Njemačka	Hrvatski glumac Šerbedžija
Podgorički bend G..... Glembajevi							Americijum
					Veznik	Potvrdna riječka Džul	
Crnogor- ski grad Misa za preminule							
			Prvi samoglas- nik				
Ostrvo u Jadranskom moru "Kid Icarus"			Portugal Crnogor- ski slikar Miodrag				
Okruglo slovo Turski slatkiš		8. i 21. slovo latinice Pjesma Plavog orkestra					
Boja u kartama cg odbojkaš Marko							
Bor	1. i 5. slovo latinice						

Rješenje skandinavke iz prošlog broja:

D, J, R, Anderba, Noel, Ala, Irfan, OM, L, E, AI, S,
Orka, At, Čat, Anis, Abarkapa, In, Kan, Sid.

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

IME I PREZIME _____

POSLOVNA JEDINICA _____

BROJ TELEFONA _____

E MAIL _____

ODGOVOR _____

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

IME I PREZIME _____

POSLOVNA JEDINICA _____

BROJ TELEFONA _____

E MAIL _____

ODGOVOR _____

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

35. KOLO NAGRADNE IGRE ZA ZAPOSLENE "BUDI U TOKU - BUDI U IGRI"

BOGAT NAGRADNI FOND

NAGRADNO PITANJE ►

PRAVILA NAGRADNE IGRE:

Priručnik nagradne igre "Budi u toku - budi u igri" je Direkcija za odnose sa javnošću EPCG. Svrha priređivanja je nagrađivanje zaposlenih, osim u Direkciji za odnose sa javnošću. Jedno lice ima pravo da popuni jedan kupon. Izvlačenje kupona organizuje Direkcija za odnose sa javnošću, a imena dobitnika biće objavljena u narednom broju lista EPCG. Za učešće u igri, potrebno je tačno odgovoriti na nagradno pitanje.

KOLIKO JE
POTPISANO PROTOKOLA
TOKOM AKCIJE PODIJELIMO
TERET III?

